माननिय मन्त्रीज्यूबाट मिति २०७८।०४।१९ मा स्विकृत भएको।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०७८/७९

प्रदेश सरकार

लुम्बिनी प्रदेश

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

२०७८

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सञ्चालन हुने एकिकृत स्वास्थ्य तथा सरसफाई र प्रादेशिक अस्पताल सुदृढिकरण कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुको पारदर्शी, मितव्ययी, प्रभावकारी र व्यवस्थित सञ्चालनको सहजीकरणका लागि यो कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन तयार गरिएको छ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल,
फोन: ०७१-५४३००४
Email: mohp@lumbini.gov.np
Website: https://mohp.lumbini.gov.np/

बिषय सुची

कार्यक्रम सञ्चालनका आधारभूत मार्गदर्शन IV

स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु 1

१. विद्यालय नर्सिङ सेवा कार्यक्रम थप तथा निरन्तरता 1

२. दम जन्य तथा ब्रोकाटिस उपचार व्यवस्थापन अस्पतालहरु (स्वास्थ्य सेवा) 2

३. शल्यक्रिया सहितको निःशुल्क बिशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन 3

४. खोप पछि हुने AEFI को व्यवस्थापन 4

५. प्रसूति सेवाको लागि नर्सको व्यवस्थापन निरन्तरता (ब्यक्ति करार) 5

६. अस्पतालहरुको एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम 6

७. प्रदेशका अस्पतालहरुमा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम 7

८. प्रादेशिक प्रेषण केन्द्र संचालन तथा व्यबस्थापन 8

९. दाङ्गको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना र सञ्चालन 9

१०. कोभिड खोप कार्यक्रमको योजना समन्वय तथा समिक्षा 10

प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु 12

१. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका लागि प्रयोगशालाकर्मी करार (ब्यक्ति करार) 12

२. प्रयोगशालाकर्मीहरुलाई विभिन्न अभिमुखिकरण कार्यक्रम 13

३. टि वि कञ्जुमेवल्स तथा रियजेण्ट किट (मलेरिया डेंगु कालाजार आदी) खरिद तथा ढुवानी 13

४. BSL-II लेवलको ल्याव सञ्चालन 14

५. सरसफाईकर्मी र सुरक्षा गार्ड करार (ब्यक्ति करार) 15

स्वास्थ्य कार्यालयहरु मार्फत सञ्चालन कार्यक्रमहरु 17

1. स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा ८० बर्ष पुगेका जेष्ठ नागरीकहरुलाई घरमै स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम 17

2. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका लागि आधारभूत/पुनर्ताजगी क्षमता विकास तालिम 18

3. बहुपक्षीय पोषण सुधार कार्यक्रम 19

4. समुदाय स्तरमा MPDSR कार्यक्रम सञ्चालन 20

5. स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना मूलक कार्यक्रम, प्रकाशन, प्रसारण र सञ्चालन 21

6. एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान (कुष्ठरोग, क्षयरोग OBSTETRIC फिस्टुला तथा पाठेघर रोगीको स्क्रिनिङ रिङ्ग पेशरी तथा VIA जाँच तथा शल्यकृया) 22

अस्पतालहरु बाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु 24

प्रदेश सरकार स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश मुकाम बुटवल, नेपाल

1. अस्पतालको नियमित रिपोर्टिङ सुदृढीकरण तथा विस्तार र वार्षिक प्रगती पुस्तिका छपाई 24
2. अस्पतालहरुमा मातृशिशु स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन 25
3. अस्पतालहरुमा सामाजिक सेवा एकाई संचालन तथा निरन्तरता 26
4. आपत्कालिन अवस्थाका गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोग 27
5. पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना तथा निरन्तरता 28
6. प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ निदान सहयोग कार्यक्रम 29

आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु 31

1. प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य संस्थाबाट वितरण हुने अत्यावश्यक चूर्ण औषधी उत्पादन (लुम्विनी र विजौरी) 31
2. कपिलबस्तु र अर्घाखाँची आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार कार्यक्रम 32

स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु 34

१. रुरल मेडिकल रेस्पोन्डर (RMR) तालिम 34
२. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(ईम्प्लान्ट) सम्बन्धी तालिम 36
३. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(आइ.यु.सि.डि.)सम्बन्धी तालिम 38
४. अस्पताल नर्सिङ्ग स्टाफहरुलाई ओ.टि. म्यानेजमेन्ट तालिम 40
५. चिकित्सकहरुलाई मिनिल्याप तालिम 41
६. मध्यम स्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदायकको लागि क्लिनिकल अभ्यास (MLP)तालिम 43
७. स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई फिजियोथेरापी सम्बन्धी तालिम 45
८. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड (RUSG) तालिम 47
९. कोफ तथा काउन्सिलिङ तालिम 49
१०. मानसिक स्वास्थ्य तालिम 51
११. एनेस्थेसिया सहायक तालिम 52
१२. एडभान्स एफ.सि.एच.भी. 54
१३. सुरक्षित गर्भपतन सेवा तालिम 56
१४. एस. बि. ए. तालिम 58
१५. सर्पदंश उपचार तालिम 60
१६. चिकित्सकहरुका लागि मेडिको लिगल तालिम 62

प्रदेश स्वास्थ्य आपुर्ती व्यवस्थापन केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु 65

१. औषधि भ्याक्सिन जन्य सामाग्री र साधनहरु रिप्याकिङ तथा ढुवानी 65

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

२. कार्यक्रमको नामः निशुल्क औषधी खरिद आयुर्वेद समेत....67
३. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि ECG MACHINE खरिद 68
४. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि PATIENT MONITOR खरिद 70
५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि X-RAY MACHINE खरिद 71
भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय मार्फत निर्माण हुने स्वास्थ्य संरचनाहरु 73

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

कार्यक्रम सञ्चालनका आधारभूत मार्गदर्शन

बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा संस्था प्रमुख, लेखा प्रमुख, कार्यक्रम संयोजक लगायत कार्यक्रममा संलग्न कर्मचारी तथा निकायहरुले ध्यान दिनुपर्ने महत्वपूर्ण विषयहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्-ः

१. यो आधारभूत मार्गदर्शन स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यान्वयन सहजीकरणका निमित्त तयार गरिएको छ ।

२. यो आधारभूत मार्गदर्शन र कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी प्रचलित कानून बाझिएमा प्रचलित कानून अनुसार नै कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

३. हरेक कार्यक्रमको तयारी तथा सञ्चालन गर्नु पूर्व प्रचलित कानुन र यस मार्गदर्शनलाई राम्ररी अध्ययन गर्नुपर्नेछ।

४. यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित विषयहरुलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने जिम्मेवारी संस्था प्रमुखको हुनेछ र कार्यान्वयनमा समन्वयकारी भूमिका कार्यक्रम संयोजकको हुनेछ । संस्था प्रमुखले प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही आफूलाई प्राप्त अधिकारहरु मातहतका निकाय तथा कर्मचारीहरुबाट गराउन सक्नेछ।

५. कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पूर्व प्रचलित कानूनको प्रावधान अनुकुल हुने गरी कार्यक्रमको उद्देश्य, कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया, कार्यक्रममा लाग्ने अनुमानित खर्च बाँडफाँड, कार्यक्रमका सहभागी तथा स्रोत व्यक्ति, सहजकर्ता विवरण, कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान र मिति आदी उल्लेख गरीएको कार्यक्रमको रुपरेखा तथा अवधारणा (Detail Program Framework and Concept) संलग्न राखी अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन गराउनु पर्नेछ ।

६. कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा गराउँदा बजेटको परिधिभित्र रही लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक ऐन, २०७७, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, प्रदेशको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५, प्रदेश सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी खरिद नियमावली, २०७६, अर्थ मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७५, नेपाल सरकारको भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ र नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत मापदण्डको आधारमा बजेट बाँडफाँड गरी स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

७. कार्यक्रम सञ्चालनको अवधिमा कार्यक्रम सञ्चालनसँग सम्बन्धित कुनै ऐन, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका संशोधन भएमा संशोधन भएको प्रावधान अनुसार गर्नुपर्नेछ।

८. यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित वार्षिक कार्यक्रमको सञ्चालन गर्दा प्रदेश सरकार, लुम्बिनी प्रदेश को सार्वजनिक खरिद ऐन, सार्वजनिक खरिद नियमावली, भ्रमण खर्च नियमावली, आर्थिक ऐन, आर्थिक कार्यविधि नियमावली, कार्य सञ्चालन निर्देशिका, र खर्च सम्बन्धी अन्य निर्देशिका वा कार्यविधि स्वीकृत भएपश्चात सोहि वमोजिम खर्च बाँडफाँड गरी कार्य सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

९. कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तिय प्रगति चौमासिक र वार्षिक रुपमा आफ्नो तालुक निकाय र स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयमा चौमासिक/बार्षिक अवधि भुक्तान भएको महिनाको २ गते भित्र अनिवार्य रुपमा पठाउनुपर्नेछ ।

१०. कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा नतिजामूलक अवधारणा (Result Framework), स्वीकृत कार्ययोजना, समयसारिणी र स्वीकृत खरिद योजना अनुसार गर्नुपर्नेछ । कुनै संघ संस्थाबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सो कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्ने, कार्यक्रमको विधि र प्रक्रिया पूरा गर्ने र सार्वजनिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित संघ संस्थाको हुनेछ ।

११. प्रदेश विनियोजन ऐन अनुसार हुने गरी आवश्यकता र औचित्यका आधारमा स्थानीय तह मार्फत सञ्चालन गर्न सकिने कार्यक्रमहरु स्थानीय तहलाई अख्तियारी प्रदान गरी कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

१२. भौतिक पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम सन्चलान गर्दा राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, नेपाल सरकारबाट स्वीकृत शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ पालना गर्नु पर्नेछ।

१३. भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवन ऐन, २०५५ ले निर्धारण गरेको योग्यता पुगेको प्राविधिकबाट लागत अनुमान, डिजाईन, स्पेसिफिकेशन तयार गर्नु पर्नेछ ।

१४. स्वास्थ्य सामाग्री, औजार उपकरण खरिद गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम योग्यता पुगेको दक्ष प्राविधिकबाट यसको स्पेसिफकेशन तयार गर्नु पर्नेछ ।

१५. परामर्शदाताबाट भएको अध्ययन/अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यको परामर्शदातालाई अध्ययन/अनुसन्धान प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाई तोकिएको कार्यशर्त अनुसार कार्य भए नभएको सुनिश्चत गर्नु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. विद्यालय नर्सिङ सेवा कार्यक्रम थप तथा निरन्तरता

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३० लाख	विद्यालय	८	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	विद्यालय तहवाटै बालबालिकाहरुलाई सन्तुलित र पोषिलो खानेकुरा खाने तथा स्वस्थ्य जिवनशैली अपनाउन प्रेरित गर्दै समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण प्रवद्धन, किशोर किशोरीको प्रजनन, स्वास्थ्य तथा महिनावारी व्यवस्थापनको आवश्यकताको महशुस गर्दै विद्यालय तहमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याई विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य सुधार ल्याउन यो कार्यक्रमको निरन्तरता गरीएको छ ।
उद्देश्यः	• विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरुलाई स्वास्थ्य जिवनशैली अपनाउन प्रेरित गर्ने । • विद्यालयमा अध्यनरत किशोरीहरुको महिनावारी स्वास्थ्यलाई व्यवस्थित गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय।
खर्च क्षेत्र	तलब र भत्ता ।
लक्षित समूह	विद्यालयमा अध्ययनरत छात्र छात्राहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• गत वर्ष देखि कार्यरत विद्यालय नर्सलाई सम्बन्धित विद्यालयको सिफारिसमा निरन्तरता दिने । • सेवा करारमा कार्यरत विद्यालय नर्सहरुलाई सहायक पाँचौ तहको शुरु तलव स्केल अनुसारको तलव नियमानुसार उपलब्ध गराउने । • प्रदेशले तयार पारेको कार्यविवरण अनुसार बिद्यालय नर्सले कार्य गर्नु पर्ने छ । • सम्बन्धित विद्यालयले विद्यालय नर्सको हाजिरी प्रमाणित गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र सोको आधारमा सम्बन्धित कर्मचारीको पारिश्रमिक बैंक खाता मार्फत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । • कार्यरत नर्स मध्ये कसैले करार सम्झौता निरन्तरता नगरेमा नयाँ करार सेवाको लागि निर्देशनालयले प्रक्रिया अगाडि बढाई सेवा निरन्तरता दिइनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	• प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

अपेक्षित उपलब्धी	• विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरुको पोषण सुधार तथा स्वस्थ्य जिवनशैली अपनाउन सहयोग हुनेछ । • विद्यालयमा अध्यनरत किशोरीहरुको महिनावारीका कारणले गर्दा विद्यालयमा हुने अनुपस्थित दर कमि हुनेछ ।
प्रगति अनुगमन र समीक्षा	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन र समीक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन बारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२. दम जन्य तथा ब्रोकाटिस उपचार व्यवस्थापन अस्पतालहरु (स्वास्थ्य सेवा)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड ३० लाख	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	प्रदेशमा विद्यमान विभिन्न नसर्ने रोगहरुको वढ्दो प्रकोपवाट प्रदेश वासीलाई पर्ने व्यक्तीगत व्ययभार कम गर्नका लागि उपचारमा आर्थिक सहुलियत प्रदान गर्न दीर्घ श्वासप्रश्वास रोगहरु (Chronic Respiratory Diseases) (जस्तै COPD, Asthma, Occupational Lungs Diseases, Pulmonary Hypertension) को विरामीहरुलाई प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भए अनुसार रु. ५०,०००।- अक्षेरुपी रु. पचास हजार सम्मको निःशुल्क उपचार व्यवस्थापनको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	दमजन्य तथा ब्रोंकाईटिस उपचारमा विरामीको व्यक्तीगत व्ययभारलाई कम गर्न आर्थिक सहुलियत प्रदान गर्ने ।
कार्यक्रम व्यबस्थापन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तरगतका सरकारी अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्रहरु	विरामीको उपचारमा लाग्ने खर्चको सोधभर्ना, कार्यक्रमको अभिमुखिकरण, अनुगमन, समिक्षा तथा छपाई
लक्षित समूह	दीर्घ श्वासप्रश्वास रोगीहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सरकारी अस्पतालहरुको सुची तयार गर्ने ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

	• विपन्न नागरीकको लागि दम तथा ब्रोंन्काइटिस रोग उपचार आर्थिक सहुलियत निर्देशिका,२०७६ (प्रथम संशोधन २०७८) अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। • प्रत्येक तीन महिनामा बिरामीको उपचार खर्चको शोध भर्ना सम्बन्धित अस्पताल बिकाश समिती लाइ उपलब्ध गराउनु पर्ने छ
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दम जन्य तथा व्रोङ्काइटिसका विरामीहरुको उपचारमा हुने व्यक्तिगत व्ययभार कम भई सेवामा नागरीकको पँहुचमा वृद्धि हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि अस्पतालले कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३. शल्यक्रिया सहितको निःशुल्क बिशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	**बजेट**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
२२५२२	रु. ६० लाख	पटक	३	दोश्रो,

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	धेरैजसो ग्रामीण समुदायका मानिसहरु स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा लिन बञ्चित छन् । त्यस्ता क्षेत्र, र समुदायमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याउन टड्कारो आवश्यकता रहेको हुँदा आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका समुदायको बसोवास भएको स्थानहरुमा शल्यक्रीया सहितको निःशुल्क बिशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरी स्वास्थ्य सेवाको पँहुचमा वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	• दुर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्र, स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नपुगेका आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका बर्ग तथा समुदायमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाको पँहुच बृद्धि गर्ने । • स्वास्थ्य सेवाको पँहुच वाहिर रहेका समुदायका नागरीकहरुको विभिन्न रोगहरुको पहिचान, निदान, उपचार तथा प्रेषण गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	• स्वास्थ्य निर्देशनालय।
खर्च क्षेत्र	औषधि, अन्य उपचार सामाग्री खरिद, दै.भ्र.भ, प्रचारप्रसार, ढुवानीका लागि गाडी भाडा।
लक्षित समुहः	प्रदेशका नागरीकहरु।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• आवश्यकता र औचित्यका आधारमा दुर्गम तथा पिछडियको क्षेत्रमा शल्यक्रीया सहितको विशेषज्ञ निःशुल्क शिविर संचालन गरिने। • शिविर सञ्चालनको लागि चाहिने विशेषज्ञ चिकित्सक सहितको मानवश्रोत. चिकित्सकीय उपकरण तथा भौतिक स्रोतको व्यबस्था गर्ने । • स्थानीय तहहरुसँग समेत सहकार्य गरी शिविर सञ्चालन गरीने विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाहरुका वारेमा जानकारी स्थानीय संचार माध्यम तथा साधन श्रोतको उपयोग गरी प्रचारप्रसार गर्ने । • विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर आवश्यक्ता र औचित्यको आधारमा विभिन्न संघ संस्थाहरु, मेडिकल कलेजहरुसँग समन्वय तथा साझेदारीमा सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलव्धीः	• स्वास्थ्य सेवाको पहुचँ अपुग भएका नागरीकहरुको विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिबृद्धि हुनेछ • नागरीकका विशेष स्वास्थ्य आवश्यकताहरुको सम्बोधन हुनेछ ।
अनुगमन तथा समिक्षा	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ ।

४. खोप पछि हुने **AEFI** को व्यवस्थापन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.५ लाख	पटक	१	प्रथम दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	• खोप पश्चात हुन सक्ने अवाञ्छित घटनाहरुको समयमा नै उचित तरिकाले व्यवस्थापन नगरेमा खोप लिएका सेवाग्राहीहरुको स्वास्थ्यमा र खोप कार्यक्रममा समेत नकरात्मक असर पर्न सक्दछ ।ती असरहरुलाई कम गर्न खोप पश्चात हुन सक्ने अवाञ्छित घटनाहरु पत्तालगाउन, प्रतिवेदन, अनुसन्धान , अनुगमन र खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा हुने त्रुटिहरुलाई यथासिघ्र सुधार गर्न बजेटको व्यवस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	खोप पश्चात हुने अवाञ्छित घटनाहरुको तत्काल व्यवस्थापन गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

खर्च क्षेत्र	यातायात खर्च, आवश्यक चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मी परिचालनको लागि दै.भ.भ. तथा अति आबश्यक औषधीजन्य सामाग्रीहरु
लक्षित समूह	खोपसेवा लिने सेवाग्राही
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• खोप सेवा पश्चात हुन सक्ने अवाञ्छित घटनाहरुको तत्कालै अनुसन्धान गरी बालबालिकाहरुको सुरक्षा एवं कार्यक्रम व्यवस्थित गर्न प्रादेशिक स्तरमा एक AEFI अनुसन्धान टिम तयार गरी परिचालन गर्ने । • कुनै पनि स्थानमा AEFI भएमा तत्काल सो टिम परिचालन गरी घटनाको अनुसन्धान र व्यवस्थापन गर्ने । • प्रदेश मातहतमा कहि कतै खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरुको प्रकोप भएमा तत्कालै यसै कार्यक्रमबाट नियन्त्रण, रोकथाम तथा व्यवस्थापन गरी आवश्यक समन्वय र प्रतिवेदन गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेश अन्तर्गत हुने AEFI र प्रकोपको तत्काल अनुसन्धान र व्यवस्थापन भई कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता हुने छ ।
अनुगमन र समिक्षा	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन र समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ ।

५. प्रसूति सेवाको लागि नर्सको व्यवस्थापन निरन्तरता (व्यक्ति करार)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु. ४७ लाख ५२ हजार	जना	१२	प्रथम, दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	प्रसुती सेवाको चाप बढि भएका अस्पतालहरुमा नर्सिङ्ग जनशक्तिको अभावले प्रसुती सेवा प्रदान गर्न असर पर्ने भएकोले गुणस्तरीय प्रसुति सेवा प्रदान गर्नको लागि अस्पतालहरुमा नर्स करारमा नियुक्ती गरी प्रसुती सेवा सञ्चालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ
उद्देश्य	गुणस्तरीय प्रसुती सेवा प्रदान गर्नको लागि स्टाफ नर्स लाई करारमा नियुक्ति गरी २४ सै घण्टा प्रसुती सेवा सुचारु रुपले सञ्चालन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

खर्च क्षेत्र	तलब भत्ता।
लक्षित समूह	गर्भवति तथा प्रसूती सेवा प्रदान गर्ने स्टाफ नर्स ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• प्रसुति सेवा सञ्चालनको लागि पृथ्वि चन्द्र, भिम, बर्दिया, गुल्मी, प्युठान, रोल्पा, रामपुर पाल्पा अस्पतालमा गर्भवती तथा प्रसूति सेवा संचालनका लागि अस्पतालको सिफारिसमा स्टाफ नर्स करार निरन्तरता तथा नियुक्त गर्ने । • सेवा करारमा नियुक्ति पाएका नर्सहरुलाई सहायक पाँचौ तहको शुरु तलव स्केल अनुसारको तलव नियमानुसार उपलब्ध गराउने । • करार सेवामा नियुक्त भएको नर्सको सम्बन्धीत अस्पतालले हाजिरी प्रमाणित गरी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र सोको आधारमा बैंक खाता मार्फत पारिश्रमिक उपलब्ध गराउनु पर्ने छ। • कार्यरत नर्स मध्ये कसैले करार सम्झौता निरन्तरता नगरेमा नयाँ करार सेवाको लागि निर्देशनालयले प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालमा गुणस्तरीय प्रसुति सेवा २४ सै घण्टा सञ्चालन हुनेछ ।
अनुगमन	निर्देशनालय र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ ।

६. अस्पतालहरुको एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख	अस्पताल	२	प्रथम

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	सूचना प्रविधिको विकाससँगै स्वास्थ्य क्षेत्रले पनि समय परिस्थिती अनुसार आफ्ना कार्यक्रम अगाडि बढाउनु पर्छ ।सोही अनुरुप प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरुलाई अनलाईन EHR सम्बन्धी अभिलेख र प्रतिवेदनका लागि क्रमश लागु गर्दै जानका लागि गत आ. ब. मा वर्दिया र रापि प्रादेशिक अस्पतालमा कार्यक्रम लागु गरीएको र सो कार्याक्रमलाई निरन्तरताका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्यः	अस्पतालको इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड सूचना प्रणालीलाई सुद्बढ गरी सेवा ग्राहिलाई समयमै स्वास्थ्य सम्बन्धि सुचना उपलब्ध गराई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरीनेछ।
लक्षित समुह	बर्दिया र रापि प्रादेशिक अस्पताल।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।
खर्च क्षेत्र	EHR सँग सम्बन्धित सामाग्री खरिद, मर्मत तथा संम्भार र सफ्टवेयर अध्यावधिकसँग सम्बन्धित खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• सम्बन्धित अस्पतालबाट इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड सेवा सञ्चालन निरन्तरताका लागि आवश्यक खरिद तथा मर्मत तथा संम्भार गर्नुपर्ने सामाग्रीको सूची माग गर्ने । • माग अनुसार बजेटको परिधिमा रहेर निर्देशनालबाट खरिद तथा संम्भार खर्चको भुक्तानीको व्यबस्था गर्ने । • सफ्टवेयर अध्यावधिकसँग सम्बन्धित खर्चको भुक्तानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	अभिलेख प्रतिवेदन चुस्त दुरुस्त भई सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता अभिबृद्धि हुने छ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ ।

७. प्रदेशका अस्पतालहरुमा न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५ लाख मात्र	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	प्रदेश अन्तर्गतको अस्पताहरुका चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी तथा अन्य सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा अस्पतालहरुको अवस्थाको बारेमा स्व-मुल्यांकन, अनुगमन तथा समिक्षा गरी अस्पतालको तहअनुसारको न्युनतम सेवा मापदण्ड मुल्याङ्कन गर्ने र सुधार गर्नु पर्ने कार्ययोजना समेत तयार गरी अस्पतालहरुको सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	प्रादेशिक अस्पतालहरुले प्रदान गर्ने सेवाको गुणस्तरमा सुधार गर्न अप्नाउनु पर्ने न्युनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Service Standard) सुनिश्चित गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	अस्पतालको MSS को समिक्षा, तथा फलोअप।

लक्षित समुहः	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• MSS संचालन गर्ने अस्पतालहरुको कार्यक्रम संचालन कार्य योजना तयार गर्ने । • बनाईएको योजना अनुसार MSS फलोअप गरि समिक्षा गर्ने।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेश अन्तर्गतको अस्पतालहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्ड लागु भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

८. प्रादेशिक प्रेषण केन्द्र संचालन तथा व्यबस्थापन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.५० लाख मात्र	पटक	३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	एम्बुलेन्स सेवालाई प्रभावकारी र जवाफदेही बनाउन तथा आकस्मिक विरामीहरुलाई छिटो छरितो स्वास्थ्य संस्थामा पुऱ्याउनका लागि नजिकको एम्वुलेन्सको अवस्था थाहा पाउनका लागि प्रदेश भित्रका एम्वुलेन्सहरुमा जि.पि.एस जडान गरी एम्वुलेन्स सेवालाई प्रविधि मैत्री बनाई आकस्मिक विरामीलाई छिटो छरितो एम्वुलेन्स सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	प्रभावकारी रुपमा एम्वुलेन्स सेवा सञ्चालनका लागि प्रविधिमैत्री सेवा प्रदान गर्न ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	जि पि एस जडान प्रविधि खरिद तथा जडान,आवस्यक जनशक्ति, औजार उपकरण, फर्निचर तथा अनलाईन सूचना प्रणालीका लागि रिचार्ज तथा अन्य सामाग्रीहरुको व्यबस्था ।
लक्षित समुहः	प्रदेश भित्र सञ्चालन भएका एम्बुलेन्सहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• प्रेषण केन्द्र संचालन गर्ने जनशक्ति व्यबस्थापनका लागि २ जना हे. अ., २ जना स्टाफ नर्स र १ जना प्रशासनिक कर्मचारीको व्यबस्था गरी सेवा संचालन गर्ने । • विगत बर्षमा जडान गरीएका मेसीनहरुको निरन्तर व्यवस्थापन तथा अनुगमनको ब्यबस्था मिलाउने

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय बुटवल, नेपाल

	• यस वर्ष थप १०० वटा एम्वुलेन्समा मेसिन जडान गरी विगतको प्रणालीमा आवद्ध गराउने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसारबजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धीः	प्रदेशका आकस्मिक विरामीहरुले सर्वसुलभ र छिटो छरितो एम्वुलेन्स सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा समिक्षा हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९. दाङ्गको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना र सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
३१११२	रु. ६० लाख	पटक	१	प्रथम, दोश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	दाङ तथा सल्यान जिल्लाको सिमानामा पर्ने बबई गाउपालिका अन्तर्गत रहेको हापुरे बिकट तथा बढी जनघनत्व भएको र स्वास्थ्य सेवा बाट बन्चित रहेका जनसमुदायलाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागत साझेदारी हुने गरी दाङको बबई गाउपालिकाको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्थाको संरचना निर्माण र सेवा विस्तारका लागि यो कार्यक्रम व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	स्थानीय तहमा स्वास्थ्य सस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन गरी जनसमुदाय लाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	भौतिक संरचना निर्माण, उपकरण खरिद।
लक्षित समूह	दाङ जिल्लाको पश्चिम दुर्गम क्षेत्रका आम जनसमुदाय ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• दाङको बबई गाउपालिकाको हापुरेमा स्वास्थ्य सस्थाको स्थापना तथा सञ्चालनको लागि स्थानिय तह संग खर्च क्षेत्र तथा लागत सहभागीता प्रष्ट खुल्ने गरी प्रस्ताब माग गर्ने। • स्वास्थ्य निर्देशनालयले प्रस्ताबको मुल्याङ्कन गरी पुर्वाधार निर्माण, उपकरण तथा अनुदानको व्यवस्था गर्ने । • सम्बन्धित स्थानिय तहले कार्यक्रम तथा बजेट खर्चको प्रतिवेदन नियमित रुपमा स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसारबजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	दाङ जिल्लाको हापुरेमा स्वास्थ्य संस्था स्थापना भई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुचारु हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा समिक्षा हुने छ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि बजेट खर्च र प्रगति प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१०. कोभिड खोप कार्यक्रमको योजना समन्वय तथा समिक्षा

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३ लाख	पटक	१	प्रथम

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	विगतमा संचालन भएका कोभिड १९ विरुद्धको खोप अभियानको बारेमा छलफल, जिल्लातह देखि स्थानीय तह सम्म लक्षित गरे अनुसारको प्रगतीको अवस्था, सुधार गर्नु पर्ने अवस्था, खास सवाल पहिचान, गरी आगामी कोभिड १९ विरुद्धको खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरिएको छ ।
उद्देश्यः	विगतमा संचालन भएको कोभिड १९ विरुद्धको खोप कार्यक्रमबाट सिकाई गर्दै आगामी खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न समिक्षा कार्यक्रम संचालन गरी आगामी योजना तथा समन्वय गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको आवश्यकता परेको हो ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मकाम बुटवल, नेपाल

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य निर्देशनालय
खर्च क्षेत्र	समिक्षा कायक्रम, प्रशिक्षक तथा सहभागी दै भ्र भ तथा यातायात खर्च
लक्षित समूह	जिल्लाका कोभिड १९ विरुद्धको खोप व्यबस्थापनमा संलग्न जनशक्ती
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट कोभिड १९ विरुद्धको खोप कार्यक्रमको हालसम्मको खोप अनुसारको प्रगति तथा संचालन गर्दा आइपरेका समस्या र समाधानका उपायका वारेमा तोकिएको ढाँचामा प्रस्तुती । • खोपबाट हुने अवाञ्छित घटनाका सम्बन्धमा प्रस्तुति र छलफल तथा आगामी कार्यक्रममा सो को व्यवस्थापनका लागि पूर्व तयारीका वारेमा छलफल । • विगतको कार्यक्रमबाटको सिकाई र आगामी कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि योजना तयारीका वारेमा छलफल ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसारबजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	आगामी कोभिड १९ विरुद्धको खोप कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	निर्देशनालयबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा समिक्षा हुने छ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि बजेट खर्च र प्रगति प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका लागि प्रयोगशालाकर्मी करार (व्यक्ति करार)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु.१६ लाख	सँख्या	४	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड १९ निदानको लागि प्रदेश स्तरमा स्थापना भएको प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक प्रयोगशाला सँग सम्बन्धित जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	• प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	• प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	तलब भत्ता
लक्षित समूह	दक्ष प्रयोगशालाकर्मीहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• गत वर्षदेखि कार्यरत मेडिकल ल्याव टेक्नोलोजिष्ट १, ल्याव टेक्नेसियन १ र ल्याव सहायक २ जनालाई निरन्तरता दिने । • कार्यरत नभएको अवस्थामा सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार सेवा करारमा लिने । • करार सम्झौता भंग भई पद खाली भएमा पुनः नियुक्ति प्रक्रिया प्रचलित कानून बमोजिम गर्नु पर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

२. प्रयोगशालाकर्मीहरुलाई विभिन्न अभिमुखिकरण कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५११	२१ लाख रुपैयाँ मात्र	वटा	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला तथा मातहतको प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई प्रयोगशालासँग सम्बन्धित प्रयोगशाला कार्यक्रमहरुको वारेमा ज्ञान सीप क्षमता अभिबृद्धि गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	प्रयोगशालाकर्मीहरुको क्षमताको विकास गर्ने ।
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला।
खर्च क्षेत्रहरु	प्रशिक्षक तथा प्रयोगशालाकर्मी परिचालन तथा तालिम संचालन खर्च ।
लक्षित समूह	प्रयोगशालाकर्मिहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• तालिम आवश्यकता पहिचान गरी कार्ययोजना तयार गर्ने । • कार्ययोजना तयार गरि बजेट बाँडफाँड गरि मन्त्रालयबाट स्विकृत गरि तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने
बजेट बाँडफाड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालाकर्मीहरुको क्षमताको विकास भई गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा संचालन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा मुल्याङ्कन हुनेछ ।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३. टि वि कञ्जुमेवल्स तथा रियजेण्ट किट (मलेरिया डेंगु कालाजार आदी) खरिद तथा ढुवानी

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु. २० लाख मात्र	पटक	१	प्रथम, दोश्रो

उपशीर्षक:	विवरण
परिचय:	प्रयोगशालासँग सम्बन्धित स्वाब, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेवल सामाग्री उपयुक्त समय तथा तोकिएको स्थानमा उपलब्ध गराउनका लागि यस शीर्षक अन्तर्गत बजेटको व्यवस्था गरीएकोछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

उद्देश्यः	प्रयोगशाला सँग सम्बन्धित स्वाब, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेवल सामाग्रीहरुको निरन्तर आपूर्ति तथा व्यवस्थापन गर्न ।
खर्च क्षेत्र	गाडी भाडा, कन्जुमेवल सामाग्री खरिद, ईन्धन तथा व्यवस्थापकीय खर्च ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• प्रयोगशालासँग सम्बन्धित (टि.बी, मलेरिया, एच.आई.भि आदि) सामाग्रीहरुको स्वास्थ्य कार्यालय तथा प्रयोगशालाहरुका लागि आवश्यक सामाग्रीको सूची तयार गरी कार्ययोजना तयार गर्ने। • कार्ययोजना अनुसार सामाग्री खरिद तथा ढुवानी गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशालासँग सम्बन्धित स्वाब, नमुना, किट रिएजेन्ट तथा कन्जुमेवल सामाग्रीहरुको निरन्तर आपूर्ति तथा व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

४. **BSL-II** लेवलको ल्याव सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. १ करोड ५० लाख मात्र	पटक	१	दोश्रो

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ तथा अन्य संक्रामक रोगहरुको समयमै निदान तथा प्रयोगशालाको सेवा विस्तार गर्नका लागि यस शिर्षक अन्तर्गत बजेटको व्वस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	कोभिड-१९ लगायत अन्य संक्रामक रोगहरुको नमुना परिक्षणको दायरा विस्तार भै नियमित रुपमा सेवा प्रवाह हुनेछ ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	औजार उपकरण खरिद जडान तथा इन्सटलेसन तथा रि-इनोभेसन खर्च
लक्षित समूह	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• BSI-II प्रयोगशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरुको सूचि तयार गर्ने । • बार्षिक खरिद योजना तयार गरी सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ अनुसार खरिद गर्ने । • खरिद भएको औजार तथा उपकरणको जडान तथा इन्सटलेसन ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड, कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिबेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

५. सरसफाईकर्मी र सुरक्षा गार्ड करार (व्यक्ति करार)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२४१३	रु.३लाख चौरासी हजार	सँख्या	२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड १९ निदानको लागि प्रदेश स्तरमा स्थापना भएको प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन गर्न।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला
खर्च क्षेत्र	तलब भत्ता
लक्षित समूह	सरसफाईकर्मी र सुरक्षा गार्ड
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	सरसफाईकर्मी र सुरक्षा गार्ड नियुक्त गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार बजेट बाँडफाँड कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रयोगशाला सेवालाई २४ सै घण्टा सञ्चालन भएको सुनिश्चित हुनेछ ।
अनुगमन र मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन र सुपरिवेक्षण हुनेछ ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

स्वास्थ्य कार्यालयहरु मार्फत सञ्चालन कार्यक्रमहरु

१. स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा ८० बर्ष पुगेका जेष्ठ नागरीकहरुलाई घरमै स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.२ करोड	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	जेष्ठ नागरीकहरुको बिभिन्न कारणले अस्पतालमा गई स्वास्थ्य सेवा लिन कठिनाई हुने हुँदा उँहाहरुलाई स्वस्थ रहन मद्दत गर्ने र उँहाहरुको मनोबल बढाउनका लागि प्रदेश सरकारले ८० वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरीकहरुलाई स्वास्थ्यकर्मीहरु घरघरमा गएर आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	प्रदेश भित्र वसोवास गर्ने ८० वर्ष पुगेका सबै जेष्ठ नागरीकहरुलाई घरमै स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्थानीय तहसँग सम्वन्वय गरी स्वास्थ्य कार्यालयहरुले सञ्चालन गर्ने ।
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्यकर्मी परिचालन, औषधि तथा सामाग्री व्यबस्थापन
लक्षित समुहः	प्रदेशभित्र बसोबास गर्ने ८० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरीकहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• स्थानीय तहसँग समन्वय गरी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी "८० वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरीकहरुको घरमै स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी निर्देशिका (संशोधित) २०७८" बमोजिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । • मासिक रुपमा सेवा दिएको संख्या तोकिएको ढाँचामा प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	प्रदेशका ८० वर्षमाथिका जेष्ठ नागरिकहरुले आफ्नो घरमै आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाभ लिनेछन् ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्यक्रमको प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

२. महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुका लागि आधारभूत/पुनर्ताजगी क्षमता विकास तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५१२	रु.७२ लाख ५० हजार	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो

उपशीर्षकः	विवरण
परिचयः	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाइ पुर्नताजगी तालिम दिई उनीहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान, सीप र क्षमतामा अभिवृद्धि गरी सेवाको पहूँचमा वृद्धि गर्ने र स्वास्थ्य सेवाको पहूँच बाट टाढा रहेका जनताहरुलाई अति आवश्यक आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाप्रदान गर्न गराउनमा सहयोग गर्न यो तालमि समावेस गरीएको छ ।
उद्देश्यः	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुलाइ थप ज्ञान शिपहरु प्रदान गरी आधारभूत पुनर्ताजगी क्षमता विकास गर्ने
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यलयहरु
खर्च क्षेत्र	तालिम सामाग्री, प्रशिक्षक परिचालन तथा सहभागी खर्च
लक्षित समुहः	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• स्थानिय तहहरुबाट महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका आधारभुत/ पुनर्ताजगी तालिम नलिएका महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुको सुचि तयार गर्ने। • तालिम सँचालन गर्ने स्थान तथा सहभागीको कार्ययोजना निर्माण गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयलाई जानकारी गराउने । • आधारभुत महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका तालिमको विषयहरुको प्रस्तुतीकरणको तयारी तथा आवस्यक सामाग्रीको ब्यबस्थापन गर्ने। • महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका आधारभुत/ पुनर्ताजगी तालिम निर्देशिका अनुसार तालिम सञ्चालन गर्ने।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुमा थप ज्ञान सीप अभिवृद्धी भई महिला तथा बाल बालिकाको स्वास्थ्य सेवामा सुधार हुनेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

३. बहुपक्षीय पोषण सुधार कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३७ लाख २५ हजार	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो र तेश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण, २०१६ अनुसार पोषणको अवस्था हेर्दा ५ वर्ष मुनिका बालबालिका हरुमा ३६% पुड्का छन भने ५३% मा रक्त-अल्पता छ। यस कारण बिगतका विकास अभ्यासको अत्यन्त कम प्रभाव परेको एउटा महत्वपूण क्षेत्र दीर्घ कुपोषण हो जसले देशको सामाजिक-आर्थिक विकास र सहस्राब्दि विकास तर्फ भएको उपलब्धिलाई नकारात्मक असर पारेको छ। दिगो बिकास लक्ष्य प्राप्ती र सरकारका अन्य राष्टिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरीवि तथा न्यून पोषणलाई तोड्ने काममा समेत सहायक हुने अपेक्षा गरीएको छ ।
उद्देश्यः	बहुपक्षीय पोषण सुधार कार्यक्रमको माध्यमबाट मातृशिशुको पोषणको स्तिथीमा सुधार ल्याउनु ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यलयहरु
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्यकर्मी तथा प्रशिक्षक परिचालन, बैठक संचालन खर्च
लक्षित समूह	गर्भवति हुँदा देखि १००० दिनसम्मका महिला तथा बालबालिकाहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय तह तथा सो कार्यक्रमसंग सम्बन्धित गैर सरकारी संघ सस्थाहरुसंग समन्वय गरी बहुक्षेत्रिय पोषण सुधार कार्यहरुको सूची तयार गर्ने र सो सूचीमा पोषण सम्बन्धी व्यबहार परिवर्तनका सन्देश प्रशारण, हजार दिनका आमाहरुसँग अन्तरक्रिया, स्तनपान, पूरक खाना तथा परामर्शका लागि आमा समूहको परिचालन जस्ता विषय बस्तुहरु समेट्नुपर्नेछ। • तयार गरिएका पोषण सुधार कार्यहरुको सूचीका आधारमा कार्यहरुको प्राथमिकिकरण गरी कार्ययोजना तयार गर्ने। • कार्ययोजना अनुरुप मातृ शिशु तथा वाल्यकालिन बहुक्षेत्रीय पोषण सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

	• स्थानीय तहमा पोषण तथा खाद्द सुरक्षा निर्देशक समितीको बैठकमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमनर मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

४. समुदाय स्तरमा **MPDSR** कार्यक्रम सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.१२ लाख	जिल्ला	६	प्रथम, दोश्रो तेश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	समुदाय स्तरमा भएका मातृ मृत्युको पहिचान गर्ने तथा उक्त मृत्युहरुको कारक तत्वको पहिचान गरी त्यस्ता मृत्यु पुन हुन नदनि समुदाय स्तरमा सुधारका कार्यहरु सञ्चालन गने समुदाय स्तरीय मातृ मृत्युनिगरानी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम सञ्चालन गरीएको छ ।
उद्देश्यः	समुदाय तथा अस्पतालमा भएका मातृ मृत्युको पहिचान गर्ने,रिभ्यु गरी मृत्युका कारणको पहिचान गर्ने र भविस्यमा त्यस्ता मृत्युहरु हुन नदिन गुणस्तर सुधारको लागि स्थानिय तहको समन्वयमा समुदाय तथा स्वास्थ्य संस्था स्तरमा उपयुक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यलयहरु ।
खर्च क्षेत्र	स्वास्थ्यकर्मी परिचालन तथा बैठक संचालन खर्च
लक्षित समुहः	नवलपरसी पश्चिम, कपिलबस्तु, गुल्मी, रोल्पा, बर्दिया, दाङ जिल्लाका १२ देखि ५९ बर्ष उमेर पुगेका महिलाहरु ।
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	▪ जिल्लास्तरीय MPDSR समितीको वैठक संचालन गर्ने । ▪ समुदायमा भएका मातृ मुत्युको निगरानी तथा कारण पहिचान गरी स्थानीय तहसँगको समन्वयमा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने । ▪ समुदायमा रहेका वर्थिङ सेन्टर तथा अस्पतालहरुमा हुने मातृ मृत्युको अभिलेखिकरण तथा नियमित प्रतिबेदनका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना मूलक कार्यक्रम, प्रकाशन, प्रसारण र सञ्चालन

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. २४ लाख	जिल्ला	१२	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	समाजमा रहेका नकारात्मक अवधारणाहरु हटाई नागरीकलाई स्वास्थ्य रहन आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान, सीप र चेतनालाई अभिबृद्धि गर्न, उपयुक्त र स्वस्थ्यकर व्यवहार अपनाउन लक्षित वर्गहरुको ज्ञान, धारणा तथा व्यहारमा सकारात्मक परिवर्तन गरी स्वस्थ्य जीवन यापन गर्ने बानीको विकास गर्न यो कार्यक्रमको ब्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	• समुदायका नागरीकहरुको सर्ने तथा नसर्ने रोगकोहरुको कारण,जोखिमका तत्वहरु र रोग लाग्नबाट बच्ने उपायहरुका वारेमा ज्ञान शिप धारणामा तथा ब्यबहारमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनु । • महिला तथा बाल स्वास्थ्य, प्रजनन स्वास्थ्य संग सम्बन्धित प्रकाशन तथा प्रशारण ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यालयहरु ।
खर्च क्षेत्र	फ्लेक्स निर्माण, पम्प्लेट /पोष्टर /ब्रोसर छपाइ, स्थानिय पत्रपत्रिका, एफ एम, होडिङ बोर्ड टेलिभिजन,आम संचार माध्यमबाट सन्देश प्रकाशन र प्रशारण
लक्षित समूह :	आम समुदाय
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• जिल्लामा देखिएका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याको सुचि तयार गरी सो सम्बन्धमा प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने, बिषयबस्तुको विस्तृत कार्य योजना तयार गर्ने। • होर्डिङ्ग बोर्ड राख्दा मानिसहरुको आवत जावत हुने स्थानमा राख्नुपर्नेछ । • पत्रपत्रिकामा सन्देश प्रकाशन गर्दा स्पष्ट तथा सम्भव भएसम्म रङ्गिन छपाई गर्नुपर्नेछ। • छपाँइ, टेलिभिजन तथा एफ एम रेडियोको माध्यमबाट दिईने सन्देश स्थानिय भाषामा सबैले बुझ्नेगरी प्रकाशन तथा प्रशारण गर्ने ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलब्धी	आम समुदायका नागरीकहरुको सर्ने तथा नसर्ने रोगकोहरुको कारण,जोखिमका तत्वहरु र रोग लाग्नबाट बच्ने उपायहरुका वारेमा ज्ञान शिप धारणामा तथा ब्यबहारमा सकारात्मक परिवर्तन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात यस कार्यक्रमको प्रतिबेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान (कुष्ठरोग, क्षयरोग **Obstetric** फिस्टुला तथा पाठेघर रोगीको स्किनिङ रिङ्ग पेशरी तथा **VIA** जाँच तथा शल्यकृया)

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.८९ लाख ५० हजार रुपैया	जिल्ला	१२	पहिलो, दोश्रो

उपशीर्षकः	**विवरण**
परिचयः	कुष्ठरोग, क्षयरोग समुदायमा जनस्वास्थ्य समस्याको रुपमा रहेका छन। पाठेघर खस्ने, फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर महिलाहरुमा हुने प्रमूख प्रजनन् स्वास्थ्य समस्याहरु हुन् । समयमै यस्ता समस्याहरु पत्ता लगाउन सकेमा रोगको सुरुवाती समयकै अवस्थामा उपचार तथा व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ र प्रजनन् रुग्णता घटाइ महिलाहरुको प्रजनन् स्वास्थ्य स्तर उकास्न यी समस्याहरुको परीक्षणका लागि एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान मार्फत गर्न बजेट विनियोजन गरीएको छ ।
उद्देश्यः	• कुष्ठरोग, क्षयरोग जस्ता समस्याहरुको सुरुवाती चरणमै पहिचान गरी समयमै व्यवस्थापन गर्ने । • महिलाहरुलाइ पाठेघरको मुखको क्यान्सर हुनु अगाडिनै क्यान्सर हुन सक्ने अवस्थाको पहिचान गरी उपचार गर्ने र क्यान्सर हुनबाट बचाउने । • पाठेघर खस्ने समस्या भएका महिलाहरुलाइ सुरुवाती चरणमै पहिचान गरी समयमै व्यवस्थापन गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	स्वास्थ्य कार्यालयहरु ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

खर्च क्षेत्र	औषधि, रिएजेन्ट, परिक्षण सामाग्री, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन खर्च ।
लक्षित समूह	आम महिलाहरु तथा कुष्ठरोग, क्षयरोग सम्बन्धी संकास्पद ब्यक्तिहरु
कार्यक्रम सञ्चालन विधिः	• एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान सचालन भन्दा अगाडि स्थानीय तह संगको समन्वयमा कुष्ठरोग, क्षयरोग सम्बन्धी संकास्पद ब्यक्ति तथा पाठेघर खस्ने तथा अब्स्टेट्रिक फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सरको जोखिम भएका महिलाहरु बढि भएको, सेवाको पहूँचबाट टाढा रहेका समुदाय एकिन गरी सो को कार्ययोजना बनाई स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्ने। • छनौट गरीएको स्थानमा एकिकृत जनस्वास्थ्य अभियान सञ्चालन गर्नु भन्दा एक हप्ता अगाडि नै प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ । • जनस्वास्थ्य अभियान कार्यक्रमको अवधी ३ दिनको हुनेछ। • पाठेघरको मुखको स्क्रिनिङ तथा क्रायोथेरापी तालिम प्राप्त चिकित्सक/नर्स र रिङपेसरी राख्न एवम् परामर्श दिन सक्ने प्राविधिक टोलि हुनुपर्नेछ। • शिविरबाट सेवा लिएका सेवाग्राहीलाई नेपाल सरकारबाट हुने पाठेघरको निःशुल्क शल्यक्रियाका लागि सेवा सञ्चालन भइरहेका सम्बन्धित पायक पर्ने अस्पतालहरुमा प्रेषण गर्नु पर्नेछ । • स्क्रिनिङ्ग गर्दा VIA positive विरामीहरुलाई नजिकको क्रायोथेरापी सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्थामा रिफर गर्नुपर्नेछ । • कुष्ठरोग निदानका लागि छाला रोग बिषेशज्ञ र क्षयरोग निदानका लागि आवस्यक पर्ने खकार जाँचको ब्यबस्था गर्नुपर्दछ। • अब्स्टेट्रिक फिस्टुलाका बिरामी लाई निःशुल्क शल्यक्रियाको लागि तोकेको अस्पतालमा प्रेषण गर्नुपर्दछ ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन,नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजितबजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	कुष्ठरोग, क्षयरोग,पाठेघर खस्ने समस्या,फिस्टुला तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षण सम्बन्धी जनस्वास्थ्य अभियान सञ्चालन भएको हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

अस्पतालहरुबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. अस्पतालको नियमित रिपोर्टिङ सुदृढीकरण तथा विस्तार र वार्षिक प्रगती पुस्तिका छपाई

खर्च शीर्षक नः	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२३१५	रु.१९ लाख ५० हजार	अस्पताल	१३	प्रथम, तेस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	प्रदेश अन्तर्गतका सबै अस्पतालहरुले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा तथा सञ्चालन गर्ने स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको रेकर्डिङ, रिपोर्टिङ तथा प्रगती समिक्षा, स्वास्थ्यका सुचाङ्कहरुको तुलनात्मक अबस्था, वित्तिय, भौतिक, जनशक्ति लगायतका अन्य स्रोत साधनहरुको उपलब्धता आदिलाई समेटी अस्पतालको संक्षिप्त परिचय सहित वार्षिक प्रतिबेदन तयारी तथा छपाईको लागि यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	• अस्पतालहरुबाट प्रदान गरीने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्थाको बारेमा जानकारी, प्रगति समिक्षा र सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र पत्ता लगाई गुणस्तरिय सेवा प्रबाहमा सहजता ल्याउने। • अस्पतालका स्वास्थ्य सम्बन्धि सुचकाङ्क सम्बन्धि लक्ष्य, प्रगती, जनशक्ति, उपकरण तथा भौतिक पुर्वाधार समेतको विबरण समेटिएको प्रतिवेदन तयार गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	• प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्र	• बार्षिक समिक्षा तथा पुस्तिका छपाई खर्च ।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरु।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• अस्पतालले प्रदान गर्ने सेवा लगायतका सम्पूर्ण क्षेत्रको लक्ष्य प्रगति तयार गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको समन्वयमा १ दिनको वार्षिक समिक्षा गर्ने। • समिक्षामा उजागर भएका विषयवस्तुहरु समेटि वार्षिक पुस्तिका छपाई गर्ने ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालहरुको सेवाको अबस्था बारेमा जानकारी भई अस्पतालको गुणस्तरिय सेवामा वृद्धि हुनेछ।
अनुगमन	स्वास्थ्य निरर्देशनालय र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय बाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्य सम्पन्न भईसकेपछि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ।

२. अस्पतालहरुमा मातृशिशु स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन

खर्च शीर्षक नः	**बजेटः**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
२२५२२	रु. १ करोड ३० लाख	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	**विवरण**
परिचयः	अस्पतालमा जनशक्ति कम र अभावको कारणले सुरक्षीत मातृत्व, परिवार नियोजन, खोप, पोषण सेवा सञ्चालनमा कठिनाई नहोस् भन्ने उद्देश्यले अस्पतालमा समयमै मातृशिशु तथा संस्थागत किल्निक सञ्चालनको लागि जनशक्ति व्यबस्था गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	अस्पताल बाटै नियमित रुपमा सुरक्षीत मातृत्व, परिवार नियोजन, गर्भपतन सेवा, खोप सेवा, पोषण सेवा सञ्चालन गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यबस्थापन
सञ्चालन विधि	• अस्पताल विकास समिति सँग समन्वय गरी मातृशिशु सेवा कक्षको ब्यबस्थापन गर्ने। • मातृशिशु सेवा सँचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति, फर्निचर तथा मेडिकल उपकरणको व्यबस्थापन।
लक्षित समुह	• प्रजनन् उमेरका महिला, पुरुष, बालबालिका, किशोर किशोरी आदी।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पताल बाटै नियमित रुपमा सुरक्षीत मातृत्व, परिवार नियोजन, गर्भपतन सेवा, खोप सेवा, पोषण सेवा सञ्चालन हुनेछ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने छ।

३. अस्पतालहरुमा सामाजिक सेवा एकाई संचालन तथा निरन्तरता

खर्च शीर्षक नः	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ५५ लाख	अस्पताल	४	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५मा प्रत्येक नागरीकलाई राज्यबाट कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिम आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क प्राप्त हुनेछ र कसैलाई पनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा बाट बन्चित गरीने छैन भनि स्वास्थ्य सेवालाई मौलिकहक अन्तर्गत राखेको छ। संविधानको मर्म र भावनालाई दृष्टिगत गरी सामाजिक सेवा ईकाई कार्यक्रमको व्यवस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	अस्पतालमा आएका लक्षित समुहलाई उपलब्ध सेवाहरुमा पूर्ण वा आंशिक रुपमा छुट उपलब्ध गराउने तथा अस्पतालबाट स्वास्थ्य बिमा सम्बन्धि कार्यमा समेत समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	भिम,कपिलबस्तु,रामपुर,रुकुम पुर्व अस्पताल।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ति व्यवस्थापन र विरामी सेवाको शोधभर्ना ।
लक्षित समुह	सामाजिक सेवा ईकाइ सम्बन्धि निर्देशिकामा तोकेका लक्षित समुह।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• अस्पताल विकास समिति सँग समन्वय गरी सामाजिक सेवा इकाई कक्ष संचालन गर्ने। • सामाजिक सेवा इकाई सँचालन गर्न आवश्यक जनशक्ति, व्यबस्थापन गर्ने। • लक्षित वर्गका विरामीहरु लाई सामाजिक सेवा ईकाई सम्बन्धि निर्देशिकाको आधारमा सुबिधा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। • सामाजिक सेवा ईकाइ कक्ष तथा जनशक्तिबाट नै स्वास्थ्य बिमा लागु भएका अस्पतालले बिमाका सेवाग्राहीलाई समेत सेवाहरु उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्ने छ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालमा आएका लक्षित समुहलाई उपलब्ध सेवाहरुमा पूर्ण वा आंशिक रुपमा छुट उपलब्ध हुने तथा अस्पतालबाट स्वास्थ्य बिमा सम्बन्धि कार्यमा समेत समन्वय र सहजीकरण हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।
प्रतिवेदनः	मासिक प्रगति प्रतिवेदन विवरण तयार गरी स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्ने छ ।

४. आपत्कालिन अवस्थाका गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोग

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. ३९ लाख	वटा	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	गर्भवति वा सुत्केरी महिलाले अस्पताल सम्म पुग्न नसकेर ज्यान गुमाउन नपरोस भनि उनीहरुको उपचारको लागि प्रेषण गरीएको स्वास्थ्य संस्थासम्म एम्बुलेन्स सहयोगको लागि यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरुमा जटिलता आएमा समयमै व्यबस्थापनका लागि सुबिधा सम्पन्न नजिकैको सरकारी अस्पतालमा प्रेषण गर्दा लाग्ने एम्बुलेन्स खर्चको व्यबस्थापन गर्ने।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्र	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरुका लागि प्रेषण गर्दा लाग्ने एम्बुलेन्स सेवा वापतको रकम।
लक्षित समुह	गर्भवती तथा सुत्केरी महिला।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• सम्बन्धित अस्पतालको नर्सिङ ईन्चार्ज, ड्यूटी चिकित्सक र अस्पताल प्रमुख सहितको ३ जनाको समितिको निर्णय बमोजिम नजिकको सो सेवा उपलब्ध भएको अस्पतालमा प्रेषण गर्दा एम्वुलेन्स सेवा वापतको लाग्ने खर्च रकम एम्बुलेन्सलाई भुक्तानि गर्नुपर्नेछ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

	• एम्बुलेन्सको भाडादर जिल्ला एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ। • अस्पतालले भुक्तानि गर्दा सेवाग्राहीको वा निजको संरक्षकको निवेदन, परिचय खुल्ने प्रमाणपत्र, चिकित्सकको प्रेषण पुर्जाको प्रतिलिपि। • एम्बुलेन्स सेवा वापतको बिल तथा भरपाई।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	गर्भवती वा सुत्केरी महिलाहरुमा जटिलता आएमा समयमै व्यबस्थापनका लागि सुबिधा सम्पन्न अस्पतालमा प्रेषण सहज हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गर्नेछ ।
प्रतिवेदनः	हरेक चौमासिकमा प्रेषण गरीएको संख्याको प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नुपर्ने छ।

५. पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना तथा निरन्तरता

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु. २० लाख	अस्पताल	१	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	बालमृत्यु दर कम गर्नको लागि कुपोषित बालबालिकाहरुको उचित स्वास्थ्य उपचार तथा पोषणयुक्त आहार व्यबस्थान गर्ने व्यबहारिक ज्ञान प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरुमा पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र सुदृढिकरण गरी विभिन्न प्रकारका कुपोषणको निबारणका लागि यो कार्यक्रको व्यबस्था गरीएको छ।
उद्देश्यः	• बालबालिकाहरुको कुपोषणको उपचार तथा व्यवस्थापन गर्नु । • बालबालिकाहरुको हेरचाह गर्ने अभिभावकहरुलाई पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप प्रदान गर्नु ।
कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने निकाय	• लुम्बिनि प्रादेशिक अस्पताल

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

खर्च क्षेत्र	जनशक्ति, खाध्य आहार, औषधी उपचार, मर्मत तथा संभार, शैया विस्तारको लागि चाहिने बेड, मेट्रेक्स, तन्ना, तकिया लागायत अन्य आवस्यक सामाग्रीहरु को व्यबस्थापन।
लक्षित समुह	कुपोषित बालबालिकाहरु।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• पोषण तथा पुनर्स्थापना केन्द्र सुदृढिकरण गर्न आवश्यक पर्ने, सामाग्री, औषधि, उपकरण तथा खाध्यान्नको सुचि तयार गर्ने। • आवश्यक जनशक्ति को व्यबस्था गर्ने। • कुपोषित बालबालिकाहरुको उपचार साथै पोषणयुक्त खाध्यान्नको व्यबस्था गर्ने। • अभिभाबकहरुलाई खाध्य तथा पोषण सुरक्षाका बारेमा जानकारी गराउने।
बजेट बाँडफाड:	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालय बाट अनुगमन गरीनेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	• बालबालिकाहरुको कुपोषणको उपचार तथा व्यवस्थापन हुनेछ। • बालबालिकाहरुको हेरचाह गर्ने अभिभावकहरुलाई पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीपको अभिबृद्धी हुनेछ ।
प्रतिवेदन:	लुम्बिनि प्रादेशिक अस्पताल र रापि प्रादेशिक अस्पताल

६. प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ निदान सहयोग कार्यक्रम

खर्च शीर्षक न:	बजेट:	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५२२	रु.१ करोड ३० लाख	अस्पताल	१३	प्रथम, दोश्रो, तेश्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचय:	स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारी रुपमा सबैको पँहुच सुनिश्चित गर्नका लागि प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा विषयका दक्ष जनशक्ति मार्फत अस्पतालहरुले २४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा सँचालन गरी स्वास्थ्य सेवा लाई

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

	गुणस्तरीय प्रभावकारी सेवा सञ्चालन गर्नका लागि यो कार्यक्रमको आयोजना गरीएको हो।
उद्देश्यः	अस्पतालबाट २४ सै घण्टा सेवाग्राहीहरुलाई सस्तो, गुणस्तरिय प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा उपलब्ध गराउन ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटै अस्पतालहरु।
खर्च क्षेत्र	२४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो ईमेजिङ सेवा सँचालन गर्न जनशक्तिको व्यबस्थापन ।
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गत बसोबास गर्ने आमनागरीक।
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	• २४ सै घण्टा प्रयोगशाला तथा रेडियो इमेजिङ सेवा सःंचालनको लागि आवश्यक जनशक्ति व्यबस्थापन गर्ने। • प्रयोगशालाको लागी BMLT वा CMLT १ जना • रेडियो ईमेजिङको लागी रेडियोग्राफि टेक्नोलोजिष्ट वा रेडियोग्राफर १ जना।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि विभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्विकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नु पर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालबाट २४ सै घण्टा सेवाग्राहीहरुलाई सस्तो, गुणस्तरिय प्रयोगशाला तथा इमेजिङ सेवा उपलब्ध हुनेछ ।
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट अनुगमन गरीनेछ।
प्रतिवेदनः	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु

१. प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य संस्थाबाट वितरण हुने अत्यावश्यक चूर्ण औषधी उत्पादन (लुम्बिनी र विजौरी)

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५११	रु २० लाख	संस्था	२	प्रथम, दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
परिचयः	आयुर्वेद सेवा प्रति आम नागरीकको आकर्षण बृद्धि हुदै गएको र प्रदेशबाट उपलब्ध गराइएका आयुर्वेदिक औषधीहरुको अप्रयास भएको हुँदा सो को परिपुर्तिका लागि प्रदेशमा उपलब्ध कच्चा जडिवुटीहरुको संकलन गरी प्रशोधन तथा आयुर्वेदिक औषधि उत्पादन कार्य प्रदेश स्तरीय आयुर्वेद चिकित्सालयहरुमा यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्यः	विरामीहरुलाई आवश्यक आयुर्वेद औषधीको सहज उपलब्धता गराउन ।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय दाङ र लुम्विनी आयुर्वेद चिकित्सालय
खर्च क्षेत्र	जडिवुटी खरिद तथा औषधि उत्पादन खर्च
लक्षित समुह	प्रदेशका आम नागरीक
कार्यक्रम सञ्चालन विधि	त्यसको संकलन तथा स्थानीय कच्चा पदार्थको सुरक्षित भण्डारण सहित जडिबुटि प्रशोधनगर्ने । आयुर्वेदिक औषधि उत्पादन गरी आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्थाहरुमा वितरण गर्ने ।
बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यक्रम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धी	विरामीहरुलाई आवश्यक आयुर्वेद औषधीको सहज उपलब्धता हुनेछ । स्थानीय जडिबुटीको उपयोग हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरिनेछ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल,

२. कपिलबस्तु र अर्घाखाँची आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा पञ्चकर्म सेवा विस्तार कार्यक्रम

शिर्षक नं	बजेट	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
३११२२	रु १२ लाख	संस्था	२	प्रथम, दोस्रो र तेश्रो

शिर्षकः	विवरण
परिचयः	आयुर्वेद चिकित्सा विज्ञानमा शरीरमा उत्पन्न भएका विकार पदार्थको शरीरबाट बाहिर निकाल्ने (शोधन) र शरीर भित्रै उत्पन्न विकारलाई घटाउने/ सन्तुलित पार्ने (शमन) चिकित्सा पद्धति अभ्यासमा छन्। यसमध्ये असन्तुलित जीवनशैली र खानपानका कारण रोगहरुको व्यवस्थापनमा शरीर शोधन पार्ने (पञ्चकर्म) चिकित्साको संसारभर माग र अभ्यास बढि प्रचलनमा आएको छ। उच्चरक्त चाप, मधुमेह, वातव्याधी, मोटोपना, एलर्जी तथा चर्म विकार लगायतका समस्यमाहरुको उचित व्यवस्थापनमा पञ्चकर्म सेवा प्रभावकारी भएको हुनाले यो कार्यक्रम प्रस्ताव गरीएको हो।
उद्देश्यः	पञ्चकर्म सेवा सञ्चालनमा ल्याउनु।
कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायः	कपिलबस्तु आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र र अर्घाखाँची आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र।
खर्च क्षेत्र	जनशक्ती व्यबस्थापन आवश्यक औजार उपकरण औषधी तथा बस्तु खरिद तथा व्यबस्थापन
कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृयाः	पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक औजार उपकरण औषधि तथा बस्तु खरिद तथा व्यवस्थापन। **<u>जनशक्ति व्यवस्थापन</u>** • पञ्चकर्म सेवा प्रवाहका लागि बी ए एम एस गरी कम्तीमा १ वर्ष पञ्चकर्म सेवा प्रवाहको अनुभव भएको चिकित्सक उपलब्ध गराईनेछ। • पञ्चकर्म सेवा प्रवाहमा कम्तीमा १ वर्ष अनुभव भएको १ जना कविराज सेवा करारमा नियुक्ति गर्ने। • अभ्यङ्गकर्ता पूर्वकर्म सेवा कार्यक्रमबाट व्यवस्थापन गर्ने। यो सेवा बिहान ७ बजेबाट सुरु भई ३ बजेसम्म उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

बजेट बाँडफाडः	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
अपेक्षित उपलब्धिः	पञ्चकर्म सेवाका माध्यामद्वारा विरामीहरुले स्वास्थ्य लाभ गर्नेछन।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरीनेछ ।
प्रतिवेदन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पछि कार्यक्रम सञ्चालन वारेको प्रतिबेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. रुरल मेडिकल रेस्पोन्डर (RMR) तालिम

खर्च शीर्षक नं.	बजेट (लाख)	एकाइ	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५११	११ लाख	समुह	३ ब्याच	दोस्रो र तेश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सडक दुर्घटना र अन्य आपतकालिन अवस्था उत्पन्न भई ज्यान जोखिममा परेका व्यक्तिहरुको जीवनरक्षाको लागि घटना स्थलमा नै यथासक्य छिटो समयमा पुगि घाइते तथा प्रभावितहरुलाई प्राथमिक उपचार तथा प्रेषण कार्यको लागि स्वास्थ्यकर्मी तथा चिकित्सकहरुको अभाव रहेको छ, यसरी राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई त्यस सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप बृध्दि गरी आकस्मिक सेवा प्रदान गर्न आवश्यक देखिएकोले यो तालिम कार्यक्रमको व्यबस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	सडक दुर्घटना तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा परेका व्यक्तिहरुलाइ यथासक्य सीघ्र उपचार गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका राजमार्ग तथा सडक नजिकका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरु ।
सहभागी छनौटका आधारहरु	• सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएको स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक/ स्वास्थ्यकर्मीहरु हुनुपर्नेछ । • राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल , प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई ग्राहयता दिई छनौट गर्नुपर्नेछ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधार	• सम्बन्धित विषयमा तालिम प्राप्त जनशक्ति प्रशिक्षकका रुपमा लिने । • सम्बन्धित क्षेत्रमा १ बर्ष अनुभव भएको हुनपर्ने । • संयोजकको लागि स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मी हुनुपर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने/पूर्व तयारी गर्नुपर्ने । • पूर्व तयारी बैठक गरी तालिम सञ्चालनको निर्धारण गर्ने ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय बुटवल, नेपाल

	• स्थानीय तह मातहतको स्वास्थ्यकर्मी भए स्थानीय तहसँग समन्वय र प्रदेश तहको स्वास्थ्यकर्मी अस्पताल/स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरी समबन्धित स्वास्थ्य संस्थामा आकस्मिक सेवामा काम गर्ने तालिम नलिएका चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरुको पहिचान गरी सहभागी छनौट गर्ने । । • तालिम सामाग्री निर्माण गर्ने वा राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रसँग समन्वय गरी प्राप्त गर्ने । • राजमार्ग तथा सडकसंग नजिक रहेका सडक दुर्घटना बढि हुने क्षेत्रका अस्पताल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीमा कार्यरत , स्वास्थ्यकर्मीहरुसूची तयार गरी तालिमका लागि सहभागीलाई आमन्त्रण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिमको अवधि तथा सहभागी संख्या	• तालिम अवधिः८ दिन • सहभागी संख्याः२० देखि २५ जना
अपेक्षित उपलब्धी	सडक दुर्घटना तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा परेका व्यक्तिहरुका यथासक्य सीघ्र उपचार गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न भए पश्चात प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारीताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिनेछ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात तालिम संयोजकले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

२. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(ईम्प्लान्ट) सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु.१५ लाख	समूह	१०	पहिलो,दोश्रो,तेश्रो चौमासीक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	लामो अवधिको परिवार नियोजनका साधन (ईम्प्लान्ट) तालिम स्वास्थ्यकर्मी तथा नर्सिगं स्टाफलाई प्रदान गरी परिवार नियोजनको प्रयोगदर वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	गुणस्तरिय परिवार नियोजन सेवा प्रदान र परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा बृद्धि गर्न चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूमा सीप, दक्षता र क्षमताको विकास गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	स्वास्थ्यकर्मीहरु र नर्सिङ् कर्मचारीहरु
सहभागी छनौटका आधार	• स्वास्थ्यकर्मीहरुको हकमा नेपाल स्वास्थ्य ब्यवसायी परिषदमा र नर्सिङ कर्मचारीहरुका लागि नेपाल नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएको हुनुपर्नेछ । • सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकछनौटको आधार	• सि.टी.एस. इम्प्लान्ट तालिम लिएका कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको । • सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको। • संयोजकको लागि सिटएस तालिम लिएको।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिमको योजना तयार गर्ने । • जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने। • सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको,सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रबाहमा निरन्तरता दिन कठिनाई भएको स्वास्थ्य संस्थाका कार्यरत कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । । • महिला सहभागीलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने । • विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा संघ संस्थाहरुको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने। • तालिमको लागि संस्था छनौट गर्दा जहाँ सेवा दिनको लागि सेवा प्रदायकहरु छैनन सेही संस्थालाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

	• सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने र सहभागीलाई पायक पर्ने स्थानमा तालिमको स्थान छनौट गर्नुपर्नेछ । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात आफु कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसगं आफुले तालिममा सिकेको ज्ञान र सीपको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रुपमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसगं समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसगं समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गरिनेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधिः ८ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः ४ जना
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
अपेक्षित उपलव्धी	नर्सिङ कर्मचारी स्वास्थ्यकर्मीहरूमा परिवार नियोजन सेवा प्रदान गर्ने सीप र दक्षता विकास भई गुणस्तरीय परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा बृद्धि हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।।

३. लामो अवधिको परिवार नियोजन साधन(आइ.यु.सि.डि.)सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु. ३ लाख	समूह	२	दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	लामो अवधिको परिवार नियोजनका साधन(आई.यु. सि. डि.) तालिम नर्सिगं स्टाफलाई प्रदान गरी परिवार नियोजनको प्रयोगदर वृद्धि गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	गुणस्तरिय परिवार नियोजन सेवा प्रदान र परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा बृद्धि गर्न नर्सिङ कर्मचारीहरुको सीप, दक्षता र क्षमताको विकास गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ् कर्मचारीहरु
सहभागी छनौटका आधार	• आयुसिडी तालिमको लागि अनमी वा स्टाफ नर्स कोर्ष उतीर्ण गरी नेपाल नर्सिङ् काउन्सिलमा दर्ता गरेको हुनु पर्नेछ । • सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजक छनौटको आधार	• CTS र आइ.यु.सि.डी. तालिम लिएका कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएका • सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको हुनुपर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने । • जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने। • सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको,सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रबाहमा निरन्तरतामा कठिनाई भएको स्वास्थ्य संस्थाका कार्यरत कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । । • विषयसगं सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा संघ संस्थाहरुको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने। • पहिला तालिम लिईसकेका स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिममा सहभागी गराउन पाईने छैन । • तालिमको लागि संस्था छनौट गर्दा सेवा दिनको लागि सेवा प्रदायकहरु छैनन त्यही संस्थालाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ । • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने र सहभागीलाई पायक पर्ने स्थानमा तालिमको स्थान छनौट गर्नुपर्नेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या ... बुटवल

	• बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । • सहभागीले तालिम पश्चात आफु कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको ज्ञान र सीपको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रुपमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गरीनेछ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि रसहभागी संख्या	तालिम अवधिः ८ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः ४ जना ।
अपेक्षित उपलव्धी	• नर्सिङ कर्मचारीहरुमा नियोजन सेवा प्रदान गर्ने सीप र दक्षता विकास भई परिवार नियोजन सेवा प्रयोगदरमा गुणस्तरीयता बृद्धि हुने ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय मुकाम बुटवल

४. अस्पताल नर्सिङ्ग स्टाफहरुलाई ओ.टि. म्यानेजमेन्ट तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु.९ लाख	समूह	१	दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सहभागिहरुलाई अस्पतालमा शल्यकक्षका सदस्यहरुसगं मिलेर शल्यक्रिया अघि शल्यक्रियाको दौरानमा र शल्यक्रिया पश्चात विरामीलाई उचित स्याहार गर्न र निर्णय लिन सक्ने बनाउनको लागि साथै विरामीको गोपनियता कायम गरी स्वस्थ्य हुन र सम्मान पूर्वक बाच्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्नको लागि शल्यक्रिया तालिमको नितान्त आवश्यक पर्दछ।
उद्देश्य	शल्यक्रियाद्वारा हुने स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर बृद्धि गर्न सेवाप्रदायक (नर्सिङ् स्टाफ)को शल्यक्रिया कक्ष र सो सम्बन्धी सेवाव्यवस्थापन सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास गर्ने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालमा कार्यरत कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएका नर्सिङ कर्मचारीहरु
सहभागी छनौटका आधारहरु	• कम्तिमा स्टाफ नर्स कोर्ष उतीर्ण गरी नेपाल नर्सिङ् काउन्सिलमा दर्ता भएको • सहभागी छनौट गर्दा शल्य कक्ष प्रविधि तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि जनशक्तिको आवश्यकता भएको शल्यक्रिया सम्बन्धि कार्य भईरहेको अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरु	• CTS र शल्यकक्ष व्यवस्थापन तालिम लिएका चिकित्सक वा नर्सिगं स्टाफ हुनुपर्नेछ • सम्बन्धित क्षेत्रमा १ वर्ष अनुभव भएको हुनुपर्नेछ । • तालिम साइटको संयोजक CTS तालिम लिएको हुनु पर्नेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । • जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने। • सो सूचिको आधारमा स्थानीय तह मातहतको अस्पताल भए स्थानीय तह र प्रदेश तहको अस्पतालसगं समन्वय गरी अस्पतालको अपरेशन कक्षमा कम्तिमा ३ जना दक्ष जनशक्ति हुने गरी तालिम नलिएका नर्सिङ्ग स्टाफहरुको पहिचान गरी छनौट गर्ने। • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

	• सहभागीले तालिम पश्चात आफु कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा गईसके पश्चात १ महिनाभित्र संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफुले तालिममा सिकेको ज्ञान र सीपको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रुपमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गरीनेछ।
बजेट बाँडफाँड	• प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	• तालिम अवधिः ४२ दिन • सहभागी संख्या प्रति ब्याचः ६-१० जना
अपेक्षित उपलव्धी	• सेवाप्रदायक (नर्सिङ्ग स्टाफ) को शल्यक्रिया कक्ष र सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास भई शल्यक्रियाद्वारा हुनेस्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर बृद्धिहुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. चिकित्सकहरुलाई मिनिल्याप तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२२५११	रु. २ लाख ५० हजार	समूह	१	दोश्रो र तेश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

तालिमको संक्षित परिचय	चिकित्सक तथा नर्सहरुको लागि परिवार नियोजन सेवा प्रदान गर्न चिकित्सकहरु तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई गुणस्तरीय मिनिल्याप सेवा प्रदायक उत्पादनको लागि यो तालिम आयोजना गरीएको हो ।
तालिमको उद्देश्य	गुणस्तरीयमिनिल्याप सेवा प्रदान गर्नको लागि सक्षम तथा आत्मविश्वासी मिनिल्याप सेवा प्रदायक तयार गर्न ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	चिकित्सकहरु तथा नर्सिङ स्टाफहरु
सहभागी छनौटका आधारहरु	• नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सक। • नेपाल नर्सिङ् काउन्सिलमा दर्ता भएको नर्सिङ् स्टाफ । • बिगतमा तालिम नलिएको । • परिवार नियोजन सेवा दिन इच्छुक हुनुपर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा संयोजक छनौटका आधारहरु	• मिनिल्याप तालिम लिएको चिकित्सक । • क्लिनिकल तालिम साईटको मापदण्ड अनुसार छनौट हुने । • सम्बन्धि क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको । • संयोजकको लागि सि.टि.एस. तालिम लिएको ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने। • जिल्ला र स्थानीय तहले सहभागीको सुची तयार गर्ने। • सोही सूचिको आधारमा लक्षित सेवाग्राहीको संख्या धेरै भएको, सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति अभावका कारण सेवा प्रबाहमा निरन्तरतामा कठिनाई भएको अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक र नर्सिङ कर्मचारीहरुलाई प्राथमिकता दिई सहभागी छनौट गर्ने । । • स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • तालिम लिईसकेका चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

	• प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधि र सहभागी संख्या	तालिम अवधिः १२ दिन सहभागी संख्याः ४ जना(२ जना चिकित्सक र २ जना स्टाफ नर्स)
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा नर्सिङ स्टाफहरुको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई मिनिल्याप कार्य गर्न दक्षता हासिल हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. मध्यम स्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदायकको लागि क्लिनिकल अभ्यास (**MLP**)तालिम

खर्च शिर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु २० लाख	समुह	२	दोस्रो वा तेस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**
परिचय	प्रदेश भित्र रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मिहरुको क्लिनिकल क्षमता अभिवृद्धिका लागि यो तालिम कार्यक्रमको व्यबस्था गरिएको छ ।लामो समयदेखि क्लिनिकल सेवामा कार्यरत जनशक्तिको क्षमतालाई आधुनिक चिकित्सकिय पद्धति अनुसार पुनर्ताजगि गर्न आवश्यक हुने भएकोले यो तालिमको ब्यबस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	मध्यमस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरुले History taking ,physical examination , emergency obstetric first aid खास गरि २० थरिका common problems मा अभ्यास गरी क्लिनिकल सीप अभिवृद्धि गर्न।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

जिम्मेवार निकाय	स्वास्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत हेल्थ असिष्टेण्ट र अहेव उत्तिर्ण गरी कम्तिमा ५ बर्ष सेवा अवधी पुगेका स्वास्थ्यकर्मीहरु ।
सहभागी छनौटका आधारहरु	• कम्तिमा हेल्थ असिष्टेण्ट वा अहेव कोर्ष उत्तिर्ण गरि नेपाल स्वास्थ्य ब्यवसायी परिषदमा दर्ता भएको • क्लिनिकल अभ्यासमा ५ वर्षको स्थायी अनुभव प्राप्त गरेको ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटका आधारहरु	• एमएलपि तालिम साइट भएका अस्पतालमा कार्यरत एम.एल.पि. र सि.टि.एस तालिम लिएका • अनुभवी मेडिकल अधिकृत, सिनियर हेल्थ असिष्टेण्ट
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने , • प्रदेश अन्तर्गत अस्पताल वा स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरि स्थानिय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थमा कार्यरत कम्तिमा एक जना एम.एल.पि. तालिम प्राप्त जनशक्ति हुने गरि तालिम योजना बनाउने, • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्न सकिने छ । • एम.एल.पि. तालिम साइटसगं समन्वय र सहकार्यमा तालिमको लागि छनौट भएका स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए/नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	• प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालि सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्दछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

तालिम अवधि र सहभागी संख्या	• तालिम अवधीः ६० कार्य दिन • सहभागीसंख्या प्रति ब्याचः १० जना
अपेक्षित उपलब्धी	• स्वास्थ्यकर्मीहरुमा खास गरि नेपालमा २० थरिका common health problems मा अभ्यास गर्न र क्लिनिकल सिप अभिवृद्धी गरि गुणस्तरिय क्लिनिकल समस्याहरु समाधान गर्न सक्नेछ ।
अनुगमन र मुल्याङकन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न भएको ब्यहोरा प्रतिवेदनको आधारमा गर्नु पर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन , मुल्याकन तथा आवश्यकता अनुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

७. स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई फिजियोथेरापी सम्बन्धी तालिम

खर्च शीर्षक नं.	बजेट	एकाइ	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवधि
२२५११	रु ७लाख	समुह	२	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**
परिचय	हाड, जोर्नी, नशा तथा उमेरको कारणले समस्या उत्पन्न भई दैनिक जिवनयापनमा असर परेको छ। यो समस्याको सम्बोधनको लागि अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुको लागि फिजियोथेरापी सम्बन्धि तालिम को व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	• अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा फिजियोथेरापी सेवा बिस्तार गर्न दक्ष जनशक्ती उत्पादन गर्ने
कायार्वन्यन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरु ।
सहभागी छनौटका आधारहरु	• कम्तिमा हेअ वा अहेव कोर्ष उत्तीर्ण • सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएको

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

	• अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा रही फिजियोथेरापी सेवा प्रदान गर्न इच्छुक ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरु	• कम्तिमा फिजियोथेरापी बिषयमा स्नातक (BPT) उत्तीर्ण • सम्बन्धित क्षेत्रमा ३ बर्ष अनुभव भएको हुनपर्ने । • प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्राप्त जनशक्तीलाई प्राथमिकता दिने
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने। • स्थानीय तह मातहतको भए स्थानीय तह र प्रदेश तहको संस्था भए अस्पतालसंग समन्वय गरी तालिम नलिएका स्वास्थ्यकर्मीहरुको पहिचान गरी योजना बनाउने । • सहभागी छनौटको अन्य आधारहरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • फिजियोथेरापी सेवा सञ्चालन गरेका/नगरेका अस्पतालवा प्रा.स्वा.के.हरुको सुची तयार गर्ने • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी तथा सहभागी संख्या	तालिम अवधीः ५ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः १२ जना देखि २० जना सम्म
अपेक्षित उपलब्धी	सेवाप्रदायकहरुको फिजियोथेरापी सेवा सम्बन्धी सीप र दक्षता विकास भई स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर बृद्धि हुनेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या ... सुकाम बुटवल

अनुगमन र मुल्याङ्कन	स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारीताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन,मुल्याङ्कन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात तालिम संयोजकले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

८. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड (**RUSG**) तालिम

खर्चशीर्षक नः	**बजेट**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
२२५११	रु.१२ लाख	ब्याच	२	दोश्रो,तेश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**
परिचयः	दूर्गम तथा भौगोलिक विकट क्षेत्रमा अल्ट्रासाउन्ड सेवा पुर्याउन कठिन हुने भएको र त्यस्ता क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुको गर्भमा रहेको समस्या र जटिलताहरुलाई समयमै पत्ता लगाई उचित व्यवस्थापन गर्न जरुरी भएकोले यो रुरल अल्ट्रासाउन्ड तालिमको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्यः	दूर्गम तथा भौगोलिक विकट जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सहरुले जटिलताको समयमै पहिचान गरी सुविधा सम्पन्नअस्पतालमा प्रेषण गर्न सक्षम बनाउने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ कर्मचारीहरु
सहभागीछनौटका आधारहरु	• दूर्गम तथा भौगोलिक विकट जिल्लामा कार्यरत । • दक्ष प्रसुतीकर्मीतालिमप्राप्तस्थायी स्टाफ नर्स वा अनमी । • तालिम पश्चात जुन क्षेत्रबाट आएको हो सोहि क्षेत्रमा बसी कम्तीमा २ बर्ष सेवा गर्न ईच्छुक ।
प्रशिक्षक तथा संयोजकको आधार	• नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको रेडियोलोजी विषयमा स्नाकोत्तर उपाधी प्राप्त चिकित्सक । • क्लिनिकल तालिमसीप र Portable Ultrasound Machineसम्बन्धि तालिम प्राप्त चिकित्सक

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय बुटवल

	• CTS तालिम लिइअल्ट्रासाउण्ड क्षेत्रमा कम्तिमा ५ बर्ष कार्य गरेको कम्तिमा स्टाफ नर्स उत्तीर्ण • संयोजक को लागि CTS तालिम लिएको हुनु पर्ने
सञ्चालन प्रक्रिया	▪ तालिम योजना तयार गर्ने ▪ प्रदेश मातहतका अस्पताल,स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसंग समन्वय गरि सहभागी छनौट गरि योजना बनाउने । ▪ स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण Criteria गर्ने । ▪ रास्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल अनुसार तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा तालिम ब्याच निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । ▪ बजेट को परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवस्यक सामग्री खरिद र तयार गर्ने । ▪ तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । ▪ सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । ▪ प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । ▪ तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाड	प्रचलित ऐन,नियम ,निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः २१ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः ५ देखि ६ जना
अपेक्षित उपलब्धि	नर्सिङ्कर्मचारीहरुको ज्ञान,सिप र क्षमतामा बिकास भइ आमा तथा नवजात शिशु दुबैको ज्यान जोखिमबाट बचाई मातृ तथा नवशिशुको रुग्णता र मृत्युदरमा कमि हुनेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

अनुगमन तथा मुल्यांकन	▪ सामाजिक विकास मन्त्रालय रस्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । ▪ तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताको लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन मुल्यांकन तथा आवस्यकता अनुसार , अनुगमन गर्नेछ। ▪ तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
तालिम प्रतिवेदन	▪ तालिम सञ्चालन पश्चात सयोजकले स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने छ ।

९. कोफ तथा काउन्सिलिङ तालिम

खर्च शिर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	१५ लाख ५० हजार	समुह	५	प्रथम,दोस्रो र तेस्रो चौमासिक

उपशिर्षक	विवरण
परिचय	परिवार नियोजन कार्यक्रमलाइ सुदृढिकरण तथा व्यवस्थापन तरिकाले सुचारु गर्नका लागि स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सिङस्टाफ(स्टाफ नर्स,अ.न.मि) तथा प्यारामेडीकल स्टाफ(अ.हे.व ,सी.अ.हे.व, एच.ए) हरुको लागि सेवाग्राही हरुलाई परामर्श गर्न र स्वैच्छिक रुपमा परिवार नियोजनका साधन तथा बिधिहरु अपनाउनका लागि सक्षम बनाउन यो तालिम कार्यक्रमको विकास गरेको हो ।
उद्देश्य	नर्सिङ्कर्मचारीहरु तथा प्यारामेडीकल स्टाफहरुलाइ यो दक्षतामा आधारित तालिम प्रदान गरि ज्ञान,सिप तथा क्षमताको अभिबृदि गर्नु का साथै सक्षम तथा आत्मविश्वासी परामर्शकर्ता तयार पार्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश ,बुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ्कर्मचारी तथा प्यारामेडीकल स्टाफहरु
सहभागी छनौट आधारहरु	▪ यस भन्दा अघि तालिम नलिएको हुनुपर्ने ▪ सहभागीहरुको सम्बन्धित स्वास्थ्य परिषदमा दर्ता र नवीकरण समेत भएको हुनु पर्ने

	▪ सहभागी तालिम पश्चात सेवा प्रबाह गर्न प्रतिबद् हुनुपर्ने ▪ सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवस्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारी लाइ प्राथमिकता दिनुपर्ने ।
प्रशिक्षक तथा संयोजकको आधार	▪ स्टाफ नर्स हे.अ। मे.अ. सहित सिटिएस तालिम प्राप्त। ▪ कोफ तथा काउन्सिलिङ तालिमको प्रशिक्षक प्रशिक्षण लिएको हुनु पर्ने । ▪ संयोजक को लागि मेडिकल , जनस्वास्थ्य ,स्वास्थ्य शिक्षा ,नर्सिङ् सम्बन्धि , बिषय अध्धयन गरेको हुनु पर्ने।
सञ्चालन प्रक्रिया	▪ तालिम योजना तयार गर्ने । ▪ प्रदेश मातहतका अस्पताल स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तह संग,समन्वय गरि सहभागी छनौट गर्ने । ▪ स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य तालिम केन्द्र आफैले Criteria निर्धारण गर्ने । ▪ बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवस्यक सामग्री खरिद र तयार गर्ने। ▪ तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । ▪ सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । ▪ तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने।
बजेट बाँडफाड	प्रचलित ऐन ,नियम ,निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शिर्षकहरुमा बाँडफाड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः ८ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः १२ जना
अपेक्षित उपलब्धि	नर्सिङ्कर्मचारीहरु तथा प्यारामेडीकल स्टाफको ज्ञान,सिप र क्षमतामा अभिबृदी भइ परिवार नियोजन सेवा प्रदान तथा परामर्श गर्न सक्षम हुनेछन ।
अनुगमन तथा मुल्यांकन	▪ स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

	▪ तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताको लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन मुल्यांकन तथा आवस्यकता अनुसार अनुगमन गर्नेछ। ▪ तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन	तालिम सञ्चालन पश्चात सयोजकले स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने छ

१०. मानसिक स्वास्थ्य तालिम

खर्च शिर्षक नं	बजेट हजारमा	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु २२ लाख	समुह	४	प्रथम र दोस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	यो क्षमतामा आधारित सेवाकालिन तालिम हो ।यो तालिमले सहभागीहरुलाई मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याहरु समाधान र मनोसामाजिक परामर्शका लागि चाहिने ज्ञान, सिप तथा धारणा अभिवृदि गरि सेवा प्रदान गर्न यो तालिमको आयोजना गरिएको हो ।
उद्देश्य	• बिशेषज्ञ सेवा नभएका स्थानहरुमा कार्यरत स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरुलाइ प्राथमिक सेवा प्रणाली अन्तर्गत मानसिक स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनगर्न सक्षम बनाउनु ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र , लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	मानसिक स्वास्थ्य तालिम : मेडिकल अधिकृत,हेल्थ असिष्टेण्ट वा अहेव कोर्ष उतिर्ण गरेका स्वास्थ्यकर्मीहरु. मानसिक स्वास्थ्य परामर्शः स्टाफ नर्स वा अनमी
सहभागी छनौटका आधारहरु	• मेडिकल अधिकृत,हेल्थ असिष्टेण्ट वा अहेव कोर्ष उत्तिर्ण गरि सम्बन्धी काउन्सिलमा दर्ता भएको, • मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धित परामर्श तालिममा स्टाफ नर्स वा अनमी वा अनमी कोर्ष उत्तिर्ण गरि नर्सिङ काउन्सिलमा दर्ता भएको हुनु पर्ने ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रमसंयोजकको छनौटका आधारहरु	• मानसिक रोग बिशेषज्ञ, • मनोसामाजिक परामर्शकर्ता को प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त • सम्बन्धित क्षेत्रमा ३ बर्षको अनुभव भएको
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने • प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानिय तहसगं समन्वय गरि सहभागी छनौट गर्ने ।

	• सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्न सकिनेछ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए/नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	• प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्दछ
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः ६ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः २० देखि २५ जना
अपेक्षित उपलब्धी	• प्राथमिक सेवा प्रणाली अन्तर्गत मानसिक स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गर्न सक्षम भएको हुनेछन् ।
अनुगमन र मुल्याङकन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नु पर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन , मुल्याकन तथा आवश्यकता अनुसार मेन्टोरिङ समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

११. एनेस्थेसिया सहायक तालिम

खर्च शिर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु. १५ लाख	समुह	१	प्रथम दोस्रो र तेस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय बुटवल

परिचय	चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (NAMS) बाट सञ्चालित एक वर्षे एनेस्थेसिया सहायक स्टाफ नर्स , हेल्थ असिष्टेण्ट र अप्थाल्मिक असिष्टेण्टकोर्ष उत्तीर्ण स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि चिकित्सकहरुको सुपरिवेक्षणमा केहि निश्चित एनेस्थेसिया सेवा प्रदान गर्न तयार गरिएको हो। यसले सहभागीहरुलाइ थोरै श्रोत साधन भएका ठाँउहरुमा पनि सुपरिवेक्षकको उपस्थितीमा सहभागीहरुलाइ एनेस्थेसिया कार्यका लागि चाहिने ज्ञान, सिप तथा धारणा अभिवृद्दि गर्न मद्दत गर्दछ।
उद्देश्य	• शल्यक्रिया चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएका अस्पताल तथा प्रा.स्वा. के.हरुमा एनेस्थेसिया सेवा सुचारु गर्न आवश्यक सहायक जनशक्ती उत्पादन गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र , लुम्बिनी प्रदेश ,बुटवल
लक्षित समुह	स्वास्थ्य सँस्थामा कार्यरत स्टाफ नर्स, हेल्थ असिष्टेण्ट र अप्थाल्मिक असिष्टेण्टहरु कोर्ष उतिर्ण गरेका सरकारी सेवामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरु ।
सहभागी छनौटका आधारहरु	• शल्यक्रिया भइरहेको वा हुने योजनामा रहेका अस्पताल वा प्रा.स्वा. के मा कार्यरत स्टाफ नर्स, हेल्थ असिष्टेण्ट र अप्थाल्मिक असिष्टेण्टहरु • तालिम प्राप्त भएपछिउक्त संस्थामा एनेस्थेसिया सम्बन्धित कार्य गर्न लिखित प्रतिवदता जनाएको हुनु पर्दछ । • शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध भएका वा योजनामा रहेका अस्पताल वा प्रा. स्वा. के. मा कार्यरत भएको हुनु पर्दछ । • आधारभुत कोर्ष (HA,SN ,OA) पास भएको २ वर्ष पछि र १० वर्ष अवधी नकटेको हुनुपर्ने। • सहभागी ४० बर्ष भन्दा कम उमेरको हुनु पर्दछ । • सहभागीहरुलाइ तालिममा पठाउनु भन्दा अगाडी सम्बन्धित कार्यालय वा अस्पतालको प्रमुखले सहभागी पढनका लागि सक्षम छ भनि चेकलिस्टमा हस्ताक्षर गर्नु पर्दछ । • सहभागीले NAMS को entrance Exam पास गरेको हुन पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटका आधार	• प्रशिक्षकहरु सिटिएस तालिम लिएका Anesthesiologist Doctor र अन्य २ जना एनेस्थेसिया सेवा प्रदायक(Anesthesia Doctor MDGP)हुनु पर्दछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना तयार गर्ने । • प्रदेश अन्तर्गत अस्पताल कम्तिमा तालिम प्राप्त जनशक्ति हुने गरि तालिम योजना बनाउने । • प्रदेशको लागि आवश्यक एनेश्थेसिया सहायक जनशक्तिको कोटाको लागि राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र मार्फत NAMS मा प्रस्ताव गर्ने ।

	• NAMS र राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रसंग आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहकार्यमा तालिमको लागि छनौट भएका स्वास्थ्यकर्मिहरुलाइ तालिम सञ्चालनको लागि NAMS र तालिम केन्द्र विच सझौता गर्नु पर्दछ। सझौता अनुसार यस तालिम केन्द्रको बजेटको परिधीमा रहने गरी यस प्रदेशको लागिआवश्यक कोटा सहितको सुचना NAMS ले निकाल्नु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको बारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्दछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः १ बर्ष सहभागी संख्याः ५ जना
अपेक्षित उपलब्धी	शल्यक्रिया चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएका अस्पताल तथा प्रा.स्वा.के.हरुमा एनेस्थेसिया सेवा सुचारु गर्न आवश्यक सहायक जनशक्ती उत्पादन हुनेछन्।
अनुगमन र मुल्याङकन	• स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश बुटवलले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नु पर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन र मुल्याकन गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१२. एडभान्स एफ.सि.एच.भी.

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु.२६ लाख	समूह	४	पहिलो र दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	प्रदेशभित्र वसोवास गर्ने जनताहरु विशेष गरी महिला तथा बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य स्तर उकास्न तथा नयाँ स्वास्थ्य नीति अनुसार गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुचँमा बृदि गर्न आधारभूत तालिम

	लिईसकेका ८ कक्षा उतीर्ण भएका सम्बन्धित स्थानीय तहमा सेवारत महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई एडभान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविका तालिमको ब्यवस्था गरीएको हो ।यो मोडुल बेसमा आधारित तालिम हो ।
उद्देश्य	• महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई एडभान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तालिम प्रदान गरी उनीहरुको ज्ञान तथा सीप विकास गरी आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउने। • स्वास्थ्य संस्थाको सेवाको पँहुचबाट टाढा रहेका सेवाग्राहीहरुलाई आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश ,बुटवल
लक्षित समुह	आधारभूत तालिम प्राप्त महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरु
सहभागी छनौटका आधार	• यसप्रदेशका पहाड र तराइलाई समेट्ने गरी महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई समावेश गर्नु पर्दछ । • समुदायस्तरका कम्तिमा ८ कक्षा उतीर्ण र एडभान्स तालिम लिन ईच्छुक बिबाहित महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका हुनुपर्नेछ । • महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको उमेर २० देखि ४० वर्ष उमेर समुहका हुनुपर्दछ । • छनौट भएका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका स्थानीय तहको आफनो कार्य क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा हुनुपर्नेछ । • तालिम पश्चात महिला स्वास्थ्यस्वयंसेविकाहरुले कम्तिमा ३ वर्ष साविककै स्थानीय तहमा कार्य गर्न मन्जुर हुनुपर्नेछ । • तालिममा पिछडिएका दलित मधेशी मुस्लिम तथा जनजाति र विकट स्थानका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
प्रशिक्षक तथा तालिम संयोजक छनौटका आधारहरु	• यस प्रदेश अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सिङ् वा स्वास्थ्यकर्मीहरुबाट यो बिषयसँग सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम लिएको हुनुपर्दछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । • दुर्गम क्षेत्रका कम्तिमा एउटा स्थानीय तहबाट १ जना सहभागी हुने गरी महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका छनौट गर्ने । • प्रदेश मातहतका स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गरी योजना बनाउने । • दुर्गमका स्वास्थ्य संस्था जहाँ धेरै सेवाग्राही (WRA) को संख्या लाई प्राथमिकतामा राखेर तयार गर्नुपर्नेछ । • एक महिनाको पहिलो मोडुल तालिम लिई सकेपछि छनौट भएका सहभागीहरुको सम्बन्धित पालिकासंग यो कार्यक्रमको आवश्यकता तथा महतवका बारेमा स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तोकेको कर्मचारी वा तालिम केन्द्रले छनौट गरेको परामर्शदाताको सहयोगमा कार्यक्रम सम्वन्धमा एक दिने अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।साथै तालिम लिई सकेका सहभागिहरुलाई

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

	एक वर्षको लागि आवश्यक पर्ने सेवा किट र सामाग्री हस्तान्तरण गरिनेछ र तत्पश्चात सेवा किट र आवश्यक सामाग्री स्थानीय तहबाट नियमित रुपमा परिपूर्ति गर्नुपर्नेछ । • एड्भान्स महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तालिम निर्देशिका २०७५बमोजिम स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः कम्तीमा २ महिनाको अन्तरालमा १/१ महिनाका ३ वटा मोडुल सहभागी संख्या प्रति ब्याचः १० देखि १२ जना
अपेक्षित उपलब्धी	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास गरी आमा र बच्चाको स्वास्थ्यको सम्वर्द्धन हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट-टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. सुरक्षित गर्भपतन सेवा तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	२२ लाख	समूह	४	प्रथम दोस्रो र तेस्रो चौमासिक

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सरकारी अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरुको सुरक्षित गर्भपतन सम्बन्धी ज्ञान र सीप अभिवृद्धि गरी असुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान र सम्बन्धित जटिलता कम गर्न यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।
उद्देश्य	असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरु कम गर्दै मातृ रुग्णता तथा मृत्युदरकम गर्न चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरुको सुरक्षित गर्भपतन सेवा सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिबृद्धि गर्ने।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल।
लक्षित समुह	यस प्रदेश अन्तर्गत वा स्थानीय पालिका अन्तर्गत अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सकतथा नर्सिङ कर्मचारीहरु।
सहभागी छनौटका आधारहरु	• सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सकतथा नर्सिङ कर्मचारीहरु • विगतमा तालिम नलिएको । • सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरुलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरु	• सुरक्षित गर्भपतन सेवा सम्बन्धि तालिम लिएको चिकित्सक वा कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको नर्सिंग स्टाफ • CTS तालिम लिएको चिकित्सक वा कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएका नर्सिङ् स्टाफ । • नर्सिङ् क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको • संयोजकको लागि सिटएस लिएको हुनु पर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	१. तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने २. स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पताल र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी चिकित्सक तथा नर्सिङ कर्मचारीहरु छनौट गर्ने। ३. सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । ४. सम्बन्धित अस्पतालहरुसँगको समन्वय, सहजीकरण र सहकार्यमा सुरक्षित गर्भपतन कार्य सञ्चालन र प्रचलित तालिम निर्देशिका वमोजिम ब्याच र सहभागी संख्या निर्धारण गरी तालिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । ५. बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

	६. तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । ७. सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । ८. प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । ९. तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः चिकित्सक-१०र नर्सिङ कर्मचारी-१४ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः १० जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सक तथा नर्सिङ्ग स्टाफको सुरक्षित गर्भपतन सेवासम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिबृद्धि हुन् गई असुरक्षित गर्भपतनबाट हुने जोखिमहरु कम गर्दै मातृ रुग्णता तथा मृत्युदरकम हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताकोअनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१४. एस. बि. ए. तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु १ करोड	समूह	१०	दोश्रो र तेश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	**विवरण**

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

परिचय	सुरक्षित प्रसुति सेवाका लागि दक्ष प्रसुति तालिम नर्सिङ स्टाफहरुको महत्वपूर्ण भुमिका रहन्छ। आमा तथा नवजात शिशु दुवैको ज्यान जोखिमबाट बचाइ मातृ तथा नवशिशुको रुग्णता र मृत्यदरमा कमी ल्याउन नर्सिङ स्टाफहरुको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास गर्न यो कार्यक्रमको ब्यवस्था गरीएको हो ।
उद्देश्य	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत नर्सिङ् कर्मचारीहरुलाई तालिम प्रदान गरी सुरक्षित प्रसुति सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पर्ने ज्ञान, सीप तथा क्षमताको अभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश,बुटवल
लक्षित समुह	नर्सिङ् स्टाफहरु
सहभागी छनौटका आधारहरु	• विगतमा तालिम नलिएको । • सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ । • नर्सिङ् काउन्सिल परिषदमा दर्ता भएको नर्सिङ स्टाफ हुनु पर्नेछ।
प्रशिक्षक तथा संयोजकको छनौटका आधारहरु	• एडभान्स एस. बि. ए. तालिम लिएको चिकित्सक • CTS र एस.बि.ए.तालिम प्राप्त कम्तिमा स्टाफ नर्स योग्यता भएको नर्सिङ स्टाफ • सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तिमा १ वर्षको कार्य गरेको • तालिम साइटको संयोजकको लागि सि.टि.एस. तालिम लिएको हुनुपर्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । • प्रदेश मातहतका अस्पताल,स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गर्ने। • स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने। • राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा तालिम ब्याच निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । • बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद र तयार गर्न सकिने छ । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

	• प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । • तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा वाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः ६० कार्य दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः ८-१४ जना
अपेक्षित उपलब्धी	नर्सिङ्ग स्टाफको ज्ञान, सीप र क्षमतामा विकास भई आमा तथा नवजात शिशु दुवैको ज्यान जोखिमबाट बचाइ मातृ तथा नवशिशुको रुग्णता र मृत्यदरमा कमी हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या लुम्बिनी प्रदेश बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाइ स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. सर्पदंश उपचार तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु.१०लाख	समूह	४	पहिलो दोस्रो र तेस्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	सर्पदंश सम्वन्धी समस्या भएका जिल्लाका कार्यरत चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई यो तालिमको आवश्यक पर्दछ । सर्पको टोकाई धेरै हुने गरेको समुदायमा रहेका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सक र स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई सर्पदंश सम्बन्धी तालिम दिन यो कार्यक्रमको व्यबस्था गरीएको छ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

उद्देश्य	विषालु सर्पको टोकाई पहिचान, समयमा व्यवस्थापन तथा आवश्यकतानुसार प्रेषण गर्न चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल
लक्षित समुह	यस प्रदेश वा स्थानीय पालिका अन्तर्गतका अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कार्यरत चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीहरु ।
सहभागी छनौटका आधार	• नेपाल स्वास्थ्य ब्यवसायी परिषदमा दर्ता भएका स्वास्थ्यकर्मीहरु हुनु पर्नेछ । • चिकित्सकको हकमा नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको हुनु पर्ने । • सहभागी छनौट गर्दातालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा तालिम संयोजक छनौटका आधार	• सम्बन्धित बिषयको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्राप्त • Critical Care बिशेषज्ञ र फिजिसियन।
सञ्चालन प्रक्रिया	१. तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । २. प्रदेश अन्तर्गत स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पताल र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीछनौट गर्ने ३. विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पतालहरुको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागिआवश्यक समन्वयगर्ने र समन्वय, सहजीकरण र सहकार्यमा तालिम सञ्चालन गर्ने। ४. पहिला तालिम लिईसकेका चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिममा सहभागी नगराउने । ५. राष्ट्रिय वा प्रदेश तालिम निर्देशिका वा कार्यविधि वा प्रोटोकल वा अन्य Practice बमोजिम सहभागी संख्या र ब्याच तालिम केन्द्रले विनियोजित बजेटको आधारमा निर्धारण गर्ने र योजना बनाई तालिम सञ्चालन गर्ने । ६. स्वास्थ्य संस्था र सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु स्वास्थ्य तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्नेछ । ७. बजेटको परिधिभित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिने छ । ८. तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । ९. सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय/अन्तरार्ष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुसँग समन्वय गरी साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

	१०. प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ । ११. तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराई मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ।
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः ३ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः २० जना
अपेक्षित उपलव्धी	चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप र क्षमतामा अभिवृद्धि भई विषालु सर्पको टोकाई पहिचान, समयमा व्यवस्थापन वा उपचार तथा आवश्यक्ता अनुसार प्रेषण गर्न रसर्पको टोकाईबाट हुने जटिलता र मृत्युदरकमी आउने ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या लुम्बिनी प्रदेश बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले सेवा प्रदायककोकार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यक्ता अनुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोष्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator लेबिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्ने छ ।

१६. चिकित्सकहरुका लागि मेडिको लिगल तालिम

खर्च शीर्षक नं	बजेट	एकाई	परिमाण	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि (चौमासिक)
२२५११	रु.९ लाख	समूह	१	दोश्रो चौमासिक

उपशीर्षक	विवरण
परिचय	कुनै पनि अप्राकृतिक घटना वा कुनै कारणले मानिसको मृत्युको कारण पत्ता लगाउन जाचबुझ गर्ने चिकित्सकिय विधालाई मेडिको लिगल भनिन्छ। यो सेवा खास गरी नेपाल सरकारका चिकित्सकले मात्र गर्न सक्छ जसले गर्दा अप्राकृतिक मृत्युलाई बैधानिकता दिनको लागि पनि यो सेवा आवश्यक पर्दछ ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल, नेपाल

उद्देश्य	मेडिको लिगल सम्बन्धी सेवालाई व्यवस्थित गर्न चिकित्सकहरुको मेडिको लिगल सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमताअभिवृद्धि गर्ने ।
जिम्मेवार निकाय	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र,लुम्बिनी प्रदेश , बुटवल
लक्षित समुह	यस प्रदेश अन्तर्गत वा स्थानीय पालिका अन्तर्गत अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत चिकित्सकहरु
सहभागी छनौटका आधार	• नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएको चिकित्सक। • राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रद्वारा तालिम पूर्व अनलाईन परीक्षा उतीर्ण भए पछि मात्र सहभागिको सुनिश्चित गरीनेछ । • सहभागी छनौट गर्दा तालिम प्राप्त जनशक्तिको आवश्यकता भएको स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ ।
प्रशिक्षक तथा कार्यक्रम संयोजकको छनौटको आधारहरु	• क्लिनिकल तालिम साइटको प्रशिक्षक मापदण्ड अनुसार हुनु पर्नेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	• तालिम योजना (Training plan) तयार गर्ने । • प्रदेश मातहतका अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालयतथा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सहभागी छनौट गर्ने। • सहभागी छनौटको अन्य Criteria हरु तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गर्ने । • सहभागीको सुची तयार गर्दा पहिला प्रदेश मातहतका अस्पतालमा प्रत्येक अस्पतालवाट प्रत्येक सिफटमा कम्तिमा १ जना हुने गरी सहभागी छनौट गर्ने । • मेडिको लिगल केस धेरै हुने अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था प्राथमिकतामा राखेर सहभागीको सुची तयार गर्नुपर्नेछ। • विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पतालहरुको सुची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने। • बजेटको परिधि भित्र रहि तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न र तालिम पश्चात मेडिको लिगल कार्यमा प्रयोग हुने एक सेट सामाग्री समेत प्रदान गर्न सकिने । • तालिम पश्चात तालिममा दिइएका विधि अनुरुप प्राप्त ज्ञान र सीपको प्रयोग सही तवरले भए नभएको तालिम साइटका प्रशिक्षक वा विज्ञलाई सहभागी गराई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले अनुगमन गराउनु पर्नेछ । • प्रदेश भित्र क्लिनिकल ट्रेनिगं साइट नभएको खण्डमा वा उपयुक्त तालिम साईट नभएमा संघ वा अन्य प्रदेशको ट्रेनिंग साइटसँग समन्वय गरी तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । सो को सुनिश्चितता स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले गर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश

	• तालिमको नतिजाको वारेमा आन्तरिक समिक्षा गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तथा तालिमका लागि प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत खर्च मापदण्ड अनुसार विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्नका लागि बिभिन्न खर्च शीर्षकहरुमा बाँडफाँड गर्ने र कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत गराएर मात्र तालिम सञ्चालन र खर्च गर्नुपर्नेछ
तालिम अवधी र सहभागी संख्या	तालिम अवधीः १६ दिन सहभागी संख्या प्रति ब्याचः १५ जना देखि २० जना
अपेक्षित उपलब्धी	चिकित्सकहरुको मेडिको लिगल सम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमताअभिवृद्धि भई मेडिको लिगल सम्बन्धी सेवा व्यवस्थित हुनेछ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन	• स्वास्थ्य तथा जनसख्या मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश बुटवल र स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले तालिम अवधि र तालिम पश्चात स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयताको अनुगमन गर्नेछ तथा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा गर्नुपर्नेछ । • तालिम पश्चात तालिमको प्रभावकारिताका लागि स्वास्थ्य तालिम केन्द्रलेसेवा प्रदायकको कार्यस्थलमा स्थलगत अनुगमन, मुल्यांकन तथा आवश्यकतानुसार मेन्टोरिङ्ग समेत गर्नुपर्नेछ । • तालिम अवधिमा प्रि र पोस्ट टेष्ट गरी सहभागीको मुल्यांकन गर्न सकिनेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालिम सम्पन्न भए पश्चात Training Coordinator ले बिस्तृत प्रतिवेदन बनाई स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

प्रदेश स्वास्थ्य आपुर्ती व्यवस्थापन केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु

१. औषधि भ्याक्सिन जन्य सामाग्री र साधनहरु रिप्याकिङ तथा ढुवानी

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु ५० लाख मात्र	पटक	१	प्रथम दोस्रो तेस्रो चौथो

परिचय	कूनै पनि कार्यक्रमलाई सफलता पुर्वक संचालन गर्नको लागि औषधि भ्याक्सिन, भ्याक्सिनजन्य सामग्रीहरु औजार उपकरण अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामहरु, साधन तथा समय समयमा प्राप्तहुने अन्य सामग्रीहरु प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यबस्थापन केन्द्रको लागि रिप्याकिङ्ग, तथा ढूवानी र पून: बितरण गर्नाका लागि यस शिर्षक अन्तरगत वजेटको व्यबस्था गरिएको छ ।
उदेश्य	• स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि नि:शुल्क औषधिहरु निरन्तर आपूर्ति गर्ने । • स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधिको मौज्दात कायम राख्ने । • औषधि तथा साधनको त्रैमासिक भ्याक्सिनको मासिक वितरण गर्ने व्यबस्था मिलाउने ।
अपेक्षीत प्रीतफल	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा नियमित औषधि तथा खोप खोपजन्य सामग्री नियमित रुपमा उपलब्ध हूने ।
संचालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यबस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
सचालन बिधि	• यस प्रदेशवाट स्वास्थ्य संस्थाहरु कति दूरीमा छन । ढुवानीको माध्यम के के छन् । एक पटक निश्चित परिमाण सामान ढुवानी गर्दा कति खर्च लाग्छ अनूमानित लागत इस्टीमेशन तयार गर्ने फाराम अनूसूचि ३ मा समावेश गरिएको छ । स्थानीय ढूवानि व्यावसायहरु संग वाट प्राप्त विवरण ढूवानीको दररेटलाई आधार मान्न सकिन्छ । • औषधि, औजार उपकरण रिप्याकिङ्ग तथा ढुवानी एकिकृत अवधारण बमोजीम नै सम्पन्न गर्नू पर्ने पर्दछ । प्राप्त भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमका सरसामानहरु संभव भए सम्म एकै पटक ढुवानी गर्नू पर्दछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल

	• ढुवानी कार्यको लागि आबश्यक पर्ने समाग्रीहरु सहित प्याकिङ्ग ज्याला आदि समेत यसै कार्यक्रम अन्तरगत खर्च गर्न सकिनेछ । • यस वजेट शिर्षक अन्तरगत राखिएको वजेटलाई मूख्य गरी औषधि तथा औषधीजन्य समाग्री, खोप, खोप जन्यसमाग्री, औजार उपकरण ढुवानी तथा प्याकिङ्ग कार्यमा मात्र खर्च गर्न पाईने छ । • स्वास्थ्य संस्थाहरुवाट प्राप्त LMIS त्रैमासिक प्रतिबेदनको आधारमा मौज्दातलाई आधारमानी नियमित आपूर्ति गर्ने व्यबस्था मिलाउनू पर्दछ । • स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ढुवानी गर्दा शिलवन्दी दरभाउ पत्र वा वोलपत्र वा इविडिङ्ग प्रक्रिया द्धारा ढुवानी सम्वन्धि कार्य गर्न सकिने छ ।
लक्षीत समूह	लुम्बिनी प्रदेश भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरु
वजेट वाडफाड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २७२१३ मा विनियोजन रकम रु. ५०,००,०००। (पचास लाख) मात्र प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापडण्ड कार्यबिधि र मितव्ययिता सम्वन्धि निर्देशिका २०७६ वमोजिम वाडफाड गरि स्विकृत गराई खर्च गर्नू पर्ने छ ।
अभिलेख तथा प्रतिवदेन	कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात कार्याक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्नूपर्ने छ ।

२. कार्यक्रमको नामः निशुल्क औषधी खरिद आयुर्वेद समेत

खर्च शीर्षक नः	बजेटः	एकाई	लक्ष्य	कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि
२७२१३	रु ३ करोड मात्र	पटक	१	प्रथम दोस्रो

परिचय	प्रदेश अन्तगर्त रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट दिइने नि:शुल्क अत्यावश्यक औषधीहरु वितरण सेवालाई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउन औषधी खरिद गरी सर्वसुलभ तरिकाले उपभोक्तामा सेवाको प्रयोगदर बढाइ प्रदेशका अधिकाशं जनतालाई लाभान्वित गराउन बजेट विनियोजन गरिएको छ।
उद्देश्य	• स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट दिइने नि:शुल्क औषधी वितरण सेवालाई गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ रुपमा उपलब्ध गराउने। • गरिब तथा विपन्न वर्गका जनताहरुमा अत्यावश्यक औषधीको पहुँच बढाई लाभान्वित गराउने।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
बुटवल, नेपाल

	• सेवाको गुणस्तरलाई बढाउने ।
प्रतिफल	रोगबाट पीडित उपभोक्ताहरुलाई सर्वसुलभ तरिकाले औषधी उपलब्ध गराई स्वस्थ बनाउने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	• प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट अस्पतालहरुको आन्तरिक योजना तथा औषधी सम्बन्धी आवश्यक अध्ययन गर्ने । • प्रदेश भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा प्रदान गर्न नि:शुल्क औषधीहरुको सूचीबाट नाम र परिमाण तय गर्ने । • आवश्यक पर्ने औषधीहरु खरिदका लागि विगतको दरभाउलाई आधार मानि नयाँ दररेट निर्धारण गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । • औषधीहरु खरिद (ढुवानी/Re-Packing समेत) गर्नका लागि ई-टेण्डर द्वारा उपयुक्त फर्म, कम्पनी छनोट गर्नुपर्ने । • WHO-GMP Certified प्राप्त कम्पनी वा फर्मबाट औषधी खरिदको लागि छनोट गर्नुपर्ने छ । • औषधीको सुची तयार, टेण्डर आह्वान तथा सामाग्री वितरण गर्दा LMIS को तथ्याङ्कको आधारमा गर्नुपर्ने छ । **अनुगमन** • नि:शुल्क औषधी, भ्याक्सीन, स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारका सामाग्रीहरु जिन्सी किताबामा आम्दानी बाधिए/नबाधिएका अवस्था एकिन गर्ने । • LMIS प्रतिवेदन पठाए/नपठाएको स्वास्थ्य संस्थाहरु एकिन गर्ने । • आपूर्ति व्यवस्थापन कार्य तथा कार्यक्रम अनुसार अनुगमन गर्ने जस्तै: FIFO, Temperature Monitoring, नियमित फ्रिज संचालन, भ्याक्सीन सप्लाईमा गर्नुपर्ने ICE Pack Conditioning, म्याद गुज्रेका औषधीहरु छुट्टाएर राख्ने गरेको छ छैन हेर्ने । **अभिलेख प्रतिवेदन** • केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट प्राप्त भएका र खर्च भएका सामाग्रीहरुको जिन्सी खातामा अभिलेख राखि अध्यावधिक गरिएको छ छैन हेर्ने । • LMIS प्रतिवेदनमा भ्याक्सीन तथा खोपजन्य सामाग्री समावेश गरिएको छ छैन हेर्ने । • जिन्सी खाता र भौतिक मौज्दात मिले/नमिलेको एकीन गर्ने । • खर्च भएर नजाने सामानहरुको व्यवस्थापनको अवस्थालाई एकिन गर्ने ।
लक्षित समूह	अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा उपचारको लागि आउने विभिन्न रोगका विरामीहरु ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. २७२१३ मा विनियोजित रकम रु.३,००,००,०००।- (तीन करोड मात्र)। प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ।
अभिलेख प्रतिवेदन	संचालन गरिएका कार्यक्रमहरुको प्रगती प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।

३. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि **ECG Machine** खरिद

खर्च शीर्षक नः	**बजेटः**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
३११२२	रु ६० लाख मात्र	वटा	३०	प्रथम

परिचय	मुटुको गति र क्रियाकलाप जाँच्ने मेशिनलाई बुझिन्छ।
उद्देश्य	मुटुरोगीहरु पहिचाँन गर्ने।
प्रतिफल	मुटुसम्बन्धी रोगको पहिचान गरी त्यसको व्यवस्थापन हुने।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल।
संचालन विधि	• प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट अस्पतालहरुको आन्तरिक योजना तथा प्रयोग गर्ने विरामीको पहिचान र परिमाण एकिन गर्ने। • बायोमेडिकल इन्जिनियर बाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने। • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। • बायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने। • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट निर्णय भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा **ECG Machine** उपलब्ध गराउने।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.६०,००,०००।- (साठ्ठी लाख) । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	संचालन गरिएका कार्यक्रमहरुको प्रगती प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

४. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि **Patient Monitor** खरिद

खर्च शीर्षक नः	**बजेटः**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
३११२२	रु ६० लाख मात्र	वटा	३०	प्रथम

परिचय	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपचारका लागि भर्ना भएका विरामीको Patient vitals जस्तैः temperature, BP, Pulse rate आदि display गर्ने काम गर्दछ ।
उद्देश्य	Patient vitals display गर्ने ।
प्रतिफल	रोग निदानको लागि सहयोग पुगको हुने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	• प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट अस्पतालहरुको आन्तरिक योजना तथा प्रयोग गर्ने विरामीको पहिचान र परिमाण एकिन गर्ने । • बायोमेडिकल इन्जिनियर बाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने । • बायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
बुटवल, नेपाल

	• स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट निर्णय भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा **Patient Monitor** उपलब्ध गराउने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.६०,००,०००।- (साठ्ठी लाख) । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	संचालन गरिएका कार्यक्रमहरुको प्रगती प्रतिवेदन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि **X-ray Machine** खरिद

खर्च शीर्षक नः	**बजेटः**	**एकाई**	**लक्ष्य**	**कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवधि**
३११२२	रु चार करोड चालिस लाख उनचालिस हजार मात्र	वटा	३०	प्रथम

परिचय	स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपचारका लागि भर्ना भएका विरामीको जस्तैः Bone fracture, Delocation of bone आदि display गर्ने काम गर्दछ ।
उद्देश्य	Fracture Bone Delocation display गर्ने ।
प्रतिफल	रोग निदानको लागि सहयोग पुगको हुने ।
कार्यक्रम संचालित गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, बुटवल ।
संचालन विधि	• प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट अस्पतालहरुको आन्तरिक योजना तथा प्रयोग गर्ने विरामीको पहिचान र परिमाण एकिन गर्ने । • बायोमेडिकल इन्जिनियर बाट स्पेशिफिकेशन तयार गरी त्यसको आधारमा बजार भाउ माग गर्ने । • सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४ अनुसार खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।

प्रदेश सरकार लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय मुकाम बुटवल

	• बायोमेडिकल इन्जिनियरको उपस्थितिमा Postshipment inspection को आधारमा दाखिला गर्ने । • स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट निर्णय भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा **X Ray Machine** उपलब्ध गराउने ।
लक्षित समूह	प्रदेश भित्रका आम नागरिक सेवा लिने र दिने ।
बजेट बाडफाँड	यस कार्यक्रम संचालनको लागि खर्च शिर्षक नं. ३११२२ मा विनियोजित रकम रु.४,४०,३९,०००।- (चार करोड चालिस लाख उनचालिस हजार मात्र) । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धित निर्देशिका २०७६ बमोजिम बाडफाँड गरि स्वीकृत गराई खर्च गर्नुपर्ने छ र सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम खरिद प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।
अभिलेख प्रतिवेदन	संचालन गरिएका कार्यक्रमहरुको प्रगती प्रतिवेदन स्वा तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल

भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय मार्फत निर्माण हुने स्वास्थ्य संरचनाहरु

क्र.स	कार्यक्रम	बजेट	सञ्चालन गर्ने कार्यालयको नाम	कैफियत
१	ट्रमा सेन्टर भवन निर्माण निरन्तरता (लमही)	५ करोड मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय दाङ।	
२	पृथ्विचन्द्र अस्पताल भवन निर्माण निरन्तरता	२ करोड मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय रुपन्देही।	बिशेष अनुदान
३	बर्दिया अस्पताल भवन निर्माण निरन्तरता	२ करोड ६४ लाख मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय बाँके।	
४	भीम अस्पताल भैरहवा रुपन्देहीको भवन निर्माण विशेष अनुदान।	८ करोड ३० लाख मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय रुपन्देही।	बिशेष अनुदान
५	राप्ति प्रादेशिक अस्पताल तुल्सिपुरमा योग अभ्यास केन्द्र निर्माण निरन्तरता	७५ लाख मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय दाङ।	
६	राप्ति प्रादेशिक अस्पतालको तल्ला थप तथा कम्पाउण्ड निर्माण निरन्तरता	४ करोड मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय दाङ।	
७	राप्ति प्रादेशिक अस्पतालको पेडियाट्रिक भवन निर्माण निरन्तरता	१ करोड ४० लाख १ हजार मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय दाङ।	
८	रुकुम पुर्व अस्पतालको भवन निर्माण निरन्तरता	८ करोड ३० लाख मात्र।	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय दाङ।	समपुरक अनुदान
९	कपिलवस्तु आयुर्वेद केन्द्रको भवन निर्माणको निरन्तरता	रु २ करोड ८५ लाख मात्र	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय रुपन्देही।	

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
बुटवल, नेपाल

क.स	कार्यक्रम	बजेट	सञ्चालन गर्ने कार्यालयको नाम	कैफियत
१०	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय बिजौरी दाङको फार्मेसी भवन निर्माण निरन्तरता ।	रु ६० लाख मात्र	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय, दाङ।	
११	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय विजौरी दाङको पंचकर्म हल निर्माण निरन्तरता ।	रु ३६ लाख मात्र	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय, दाङ।	
१२	बाँके आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा ओपिडी र पञ्चकर्म भवन निर्माण निरन्तरता ।	रु १ करोड ५ लाख मात्र	भवन तथा शहरी विकास कार्यालय बाँके।	

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय
मुकाम बुटवल, नेपाल